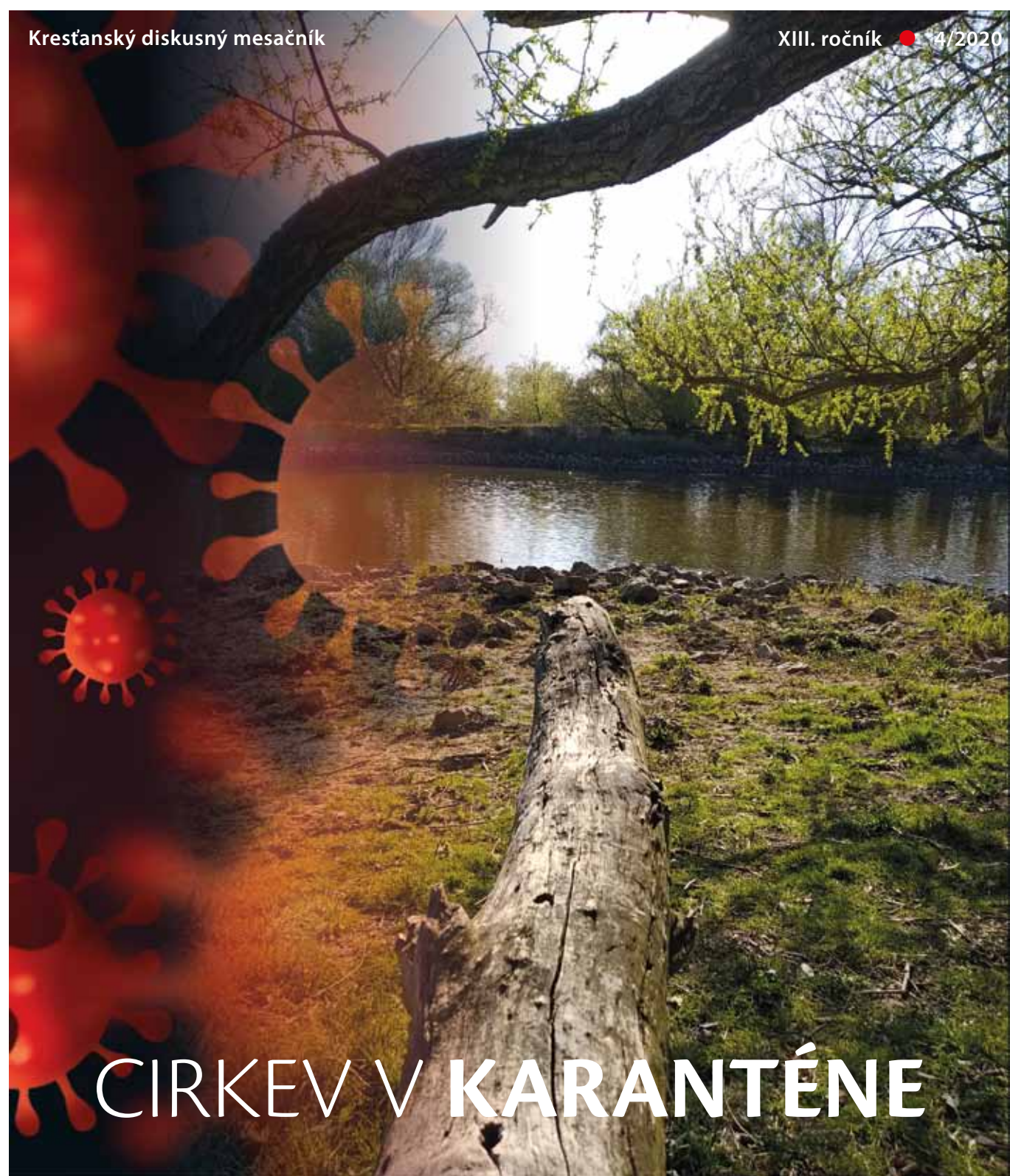

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XIII. ročník ● 4/2020

CIRKEV V KARANTÉNE

O B S A H

Fórum 4
BOD ZLOMU
T. Máhrik

PASTIERSKY LIST 6

Rozhovor 8
AK NEREŠPEKTUJEME...
A. Smiešková/E. Mihočová

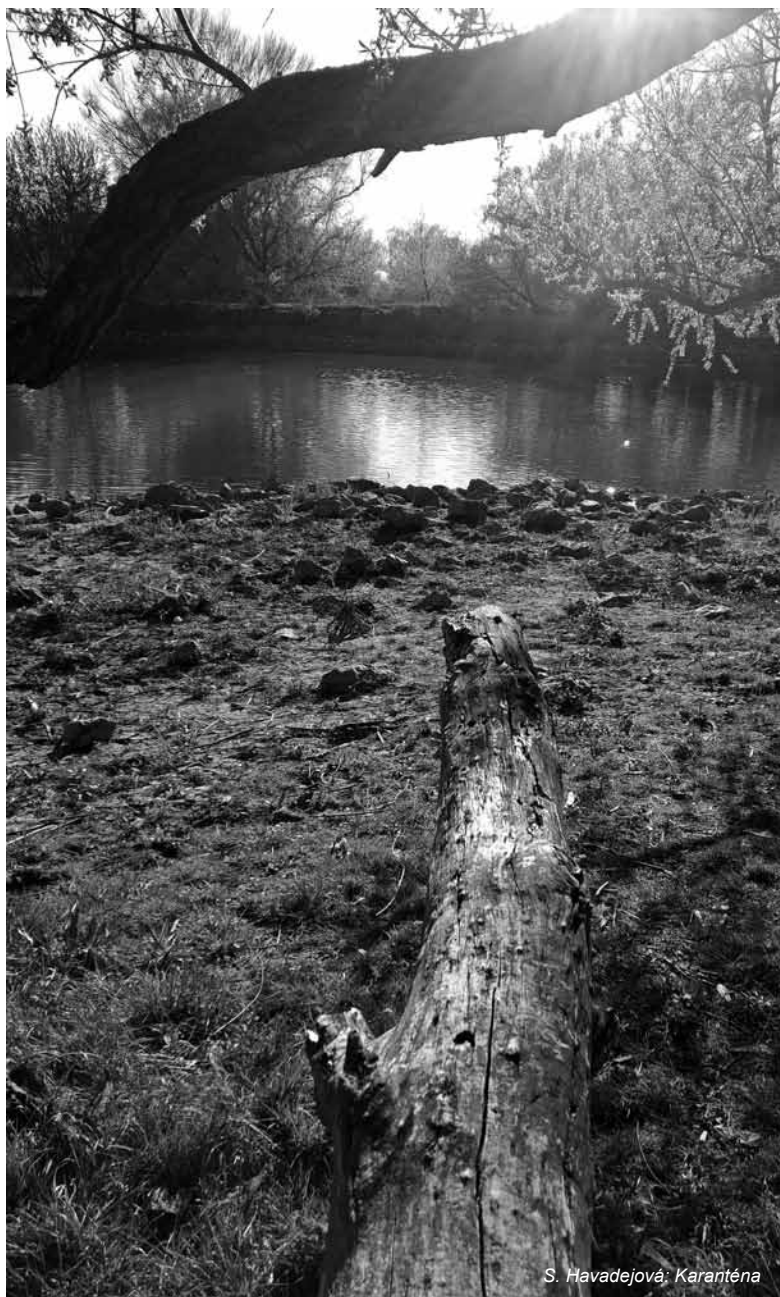
Cirkev v karanténe 10
POZDRAV
Š. Evin
ZACHRAŇUJÚCA VIERA
ĎAKUJE
M. Jurčo
ÚVAHY KU KÁVE
D. Pastirčák
KONIEC PÝCHY
P. Prištiak
ODKAZ KVETNEJ NEDELE
P. Bomba
AHOJ, BRATISLAVO!
P. Kučera
KOMUNITA PEVNÉHO
STREDU
M. Markuš

Misia 27
KORONA V NEPÁLE
P. Kuruc

Úvahy z trolejbusu 28
KORONAVÍRUS
NÁŠ KAŽDODENNÝ
T. Komrska

Spod orecha 30
O PENIAZOCH,
ŽIVOTOCH
A DEMOKRACII
B. Piatko

RELAX 31

S. Havadejová: Karanténa

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2020

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števkó

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 25. 4. 2020 **Tlač:** Express tlač

1. strana obálky: S. Havadejová a M. Piatko

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

JAK SE ZMĚNIL SVĚT A JAK SE ZMĚNÍ

STANISLAV STEBEL
(CB Liberec, Komunitní
studium Bible, z.s. V 80-tych
rokokoch rozbiehal zbor
CB v Žiline.)

Není třeba dlouho přemýšlet, co nyní hýbe světem a Evropou. Je to pandemie COVID-19. Události posledních dnů prožíváme velmi citlivě. Media informují téměř výhradně o tomto předmětu. Omezení osobní svobody jsou citelná, jsou ale v zájmu minimalizace ztrát, které jsou nejbolestivější – a to jsou lidské životy. Nikdy jsme něco podobného nezažili, dokonce ani velká povodeň v roce 1998 se nedá srovnávat s tím, co prožíváme dnes. Ale nejsme ve válce. Co může být díky koronaviru pozitivní?

Nyní

Je třeba si uvědomit, že pro nás, křesťany, naše poslání nekončí, ale možná se více zintenzivňuje. Můžeme nabídnout pomoc s nákupy potravin a léků, můžeme projevit zájem tím, že zavoláme, pošleme mail, SMS. Čím můžeme svým bližním pomoci, je slovo. Slovo útěchy a povzbuzení má v dnešní době nesmírnou cenu. Uvědomujeme si, jak nám chybí podání ruky, objetí, polibek; tyto věci oceňujeme, protože jsme je ztratili, aspoň na čas.

Moc slova je velká a moc Božího slova je ještě větší. Nemáme (v době psaní úvodníku) shromáždění v církvi, nejsou biblické hodiny. Dokonce ani domácí skupinky. Ale máme možnost povzbudit se navzájem slovem z Bible, ujištěním o tom, že Bůh nepřestal být naším Otcem, že neztratil vládu nad světem, že s námi zůstane až do skonání věků. Komunitní studium Bible chce sloužit setkáváním lidí na internetu, pomocí Skype, Zoomu, anebo jednoduše telefonem. Dříve rozešleme emailem otázky k textu Písma a pak můžeme o nich hovořit a společně se modlit.

Mnohem horší, než koronavirus je hřích, proto mějme větší obavy, že lidé zahynou pro věčnost, než kvůli infekci a jiným nemocem. Milujme našeho Pána více než své zdraví.

K našemu soustředění myšlenek může dobře posloužit deníček, do něhož si denně zapisujeme myšlenky a události. Povzbudí to naši vděčnost našemu Pánu, že nás vede a my se nemusíme bát.

Potom

Na otázku, jak dlouho budou mimořádná opatření si netroufají odpovědět ani největší lékařské capacity. Nikdo s tím neměl v minulosti zkušenost. Co ale udělat, aby se naše solidarita neskončila s koncem pandemie? Co udělat na otázku: Jak se změní po koronaviru svět? Můžeme si ale sami odpovědět, jak se v budoucnu změníme my. A to především – měla by se změnit „filozofie“ našeho života. Nebude třeba změnit žebříček svých hodnot? Je nám jasné už nyní, že ekonomika nemůže stát na čelním místě, protože tato hodnota se může v okamžiku zhroutit. Na prvním místě nemohou stát ani naše lidské svobody, právo cestovat, jezdit na dovolenky, účastnit se na sportovních, církevních a jiných akcích. Stoupne na hodnotě přání pevného zdraví. Ale to se pohybujeme stále na hodnotách časných. A ty si s sebou do věčnosti neodneseme. Pán Ježíš pověděl, že si nemáme shromažďovat poklady na zemi, kde podléhají zkáze, ale zde na zemi máme

shromažďovat poklady v nebi. Být bohatý duchovně, mít co dát bližním, předpokládá něco mít, něco doplňovat u sebe. Čiňme to studiem Božího slova, poslechem kvalitních kázání a četbou dobrých knih.

Upevňovat své povolání a poslání je důležité pro všechny, ať pracujeme v církvi, tak v „normálním“ povolání. Náš Pán očekává, že do hodnot tohoto světa budeme vnášet hodnoty Boží, z nichž víra, láska a naděje jsou na prvním místě.

Vzpomeňme si na Mojžíše, který žádá faraona, aby propustil Izrael ke službě Hospodinu, aby je „nenapadl morem a mečem“ (Ex 5, 3). Mor byla tehdy epidemie. V této žádosti je i světlo pro nás, nejen výstraha: Byli jsme díky Ježíši Kristu vysvobozeni z beznaděje, služme proto Hospodinu tak, že budeme sloužit lidem. A žádná z takových služeb nebude zapomenutá a Pán Bůh ji ocení!

(napísané 24. 3. 2020)

STÍLPČEK:

URBI ET ORBI

„Vy kresťania máte v týchto časoch problém“, povedal mi nedávno známy. „Kostoly máte zavreté, a tak nemáte ako ukázať, že ste kresťania“. Trochu zarazený som poznamenal, že kostoly nie sú kresťanstvo a že kresťania nežijú v kostoloch. Že žijú v každodennom bytí, na ulici, v práci, doma. Že kostoly sú v živote cirkvi dôležité, ale nie podstatné.

Covid-19 nás voviedol do situácie, akú asi cirkev od svojho vzniku nezažila. – Bohoslužby v prázdnych kostoloch.

Pohľad na ľudoprázdnu baziliku sv. Petra a Svätopeterské námestie vo Vatikáne s osamelým pápežom počas mimoriadneho Urbi et orbi z 21. marca určite vyvolal mrazenie.

Mrazenie, ale nie zúfalstvo.

Ľudstvo nečakane vkročilo do *doliny tône smrti*. Ale netreba sa báť zlého, lebo každá dolina na jednom konci ústi do svetla. Nie zúfalstvo, ale nádej prinášajú prázdne kostoly. Možno sú v týchto časoch pre ľudstvo vážnejším napomenutím, ako kázne v plných kostoloch. Duchovné posolstvá sa šíria vďaka technike on line do každej domácnosti. A pokiaľ sledujem, povedzme, len aktivity v našom zbore – aj život kresťanov sa spomalil. Ale vyšli viac do ulíc, do domovov pre seniorov, medzi bezdomovcov, ako v čase plných kostolov.

Covid-19 však priniesol aj iné posolstvo „urbi et orbi“ – tento raz z vesmíru. Začiatkom marca satelity ukázali, že nad provinciou Wu Chan a nad severným Talianskom sa stratili kondenzáty z automobilov a v polovici apríla už priemyselné emisie v atmosfére klesli o dve pätiny, na niektorých miestach až o 50%. Aj to je svetlo na konci doliny.

So zreteľom na oči satelitov by sa mal začať DEŇ PO... ■

Bohuslav Piatko, 18. 4. 2020

BOD ZLOMU

TIBOR MÁHRÍK

(Kazateľ CB v Ostrave.)

Asi mi dáte za pravdu, že v týchto dňoch zažívame nevidané veci. Nielen naša krajina, ale celý svet sa dáva do pohybu v takom rozsahu a intenzite, aký by sme si pred nedávnom nevedeli ani predstaviť. Možno povedať, že dochádza k silnej dekonštrukcii súčasnej filozofie, kultúrnych hodnôt a životného štýlu.

V čase, keď ľudia ignorujú myšlienky veľikánov, keď prehliadajú tichý Boží hlas, keď sa odmietajú podriaďovať autoritám a vysmievať sa názorom expertov, keď si každý robí, čo chce a ako chce – zrazu prichádza vírus veľkosti desiatok nanometrov, ktorý celý svet stavia do pozornosti. Zrazu začíname počúvať... zrazu vieme spolupracovať... starať sa o starších, dokonca sme dokázali spomaliť životné tempo...

Prečo? Aká sila sa to objavila?

Je to tiež smrť, pred ktorým pokľaklo ľudstvo 21. storočia. To je tá sila, ktorá prebudila túžbu po živote. Ako keby život bol viac ako smrť. Samozrejme – život je o živote, nie o smrti.

Sme svedkami bezmocnosti mocných. Na nič sú super technológie, do prachu zapadajú tajné dohody najbohatších, najvplyvnejší stratili vplyv. Infikovaný je premiér, senátori, herci svetových mien i zabudnuté deti marginalizovaných skupín spoločnosti. Štatistické krivky nakazených sa blížia k bodu, kde sa linearita mení na exponenciálu. Najmocnejšia žena sveta povie: Ak do mesiaca nebude vakcína, nakazí sa 60 % populácie jej krajiny. Táto veta otriasla nielen Európou. Zábery vojenských nákladniakov naložených truhlami v Taliansku, masové hroby v New Yorku vzbudzujú šok a prinášajú zdesenie.

Spoločenský život prešiel na internet. Virtuálny svet sa nečakane prelína s tým reálnym. Bol vyhlásený stav núdze, a ten treba rešpektovať. Zostávame doma a snažíme sa dodržiavať určené hygienické pravidlá. Kolektívne dostáva prednosť pred individuálnym. Nie je to kolektivizácia ani mocenské zásahy štátu. Je to túžba žiť a prežiť. Pred niekoľkými mesiacmi sme listovali v katalógoch zahraničných dovolení, plánovali športové zápolenia, medzinárodné konferencie, kultúrne podujatia. A zrazu všetko zamrzlo v pohybe. Zrazu sa učíme žiť bez toho, čo prirodzene zaplňovalo naše diare. Nevidaná sila.

Zažívame bod zlomu. Svet ekonomiky sa zmenil. Filozofi hovoria, že holokaust zmenil svet filozofie. Perestrojka zmenila mapu sveta. Pád dvojčiek zmenil charakter globálnej dediny. A eufória 21. storočia narazila na pandémie, ktorá opäť zmení svet. Vlastne – nie pandémie ho zmení, verím, že ho zmení človek. Človek, ktorého ožiarí niečo nebesky nádherné, alebo tiež pekelná temnota, ktorá pokryje zem ako plazivá hmľa.

Všetko má svoj čas, hovorí starý Kohelet. Je čas umývať si ruky, je čas dať si vitamín C a posilniť imunitu, je čas robiť skvelé a múdre veci. Je čas cestovať a prestať cestovať. Je čas čítať s porozumením a potom konať. Je čas hľadať Toho, ktorý vie, prečo sa to všetko stalo a aký to bude mať koniec. Je čas v stíšenom živote počúvať sa do Božieho hlasu. Dnes už vieme, že nie je hanba nosiť rúška. Nie som si však istý, či vieme, že nie je hanba pokľaknúť pred Stvoriteľom a povedať mu všetko, čo máme na srdci. Iba On nás vypočuje s porozumením.

Človek, ktorý hľadá Božie odpovede na súčasnú výzvu, má najväčšiu šancu nájsť cestovnú mapu, ktorá nám tak zúfalo chýba. Len vtedy máme Nádej. Za bodom zlomu je let alebo pád. ■

(napísané 24. 3. 2020)

VEĽKONOČNÝ ZMÄTOK

Milí moji, ten obrázok, čo som vytvorila, som nosila v srdci už dávnejšie.

Chcem, aby ste mu lepšie porozumeli, tak som ho dotvorila niekoľkými slovami.

Prišla Jar...

Prišiel čas...

Lietajúce ovečky si začudovane obzerajú vajíčka visiace z neba. Smutný baránok zohrieva hniezdo, lebo vyplašená sliepka sa v panike zľakla, že zajac chce ukradnúť vajíčka, aby ich namaľoval pre naháňajúcich sa šibačov.

V rytme zvonov zavíja pes.

V celom tom hlučnom zmätku zaniká hlas o obetavej láske Toho, na koho sa zabúda.

O čom to je? Čo je v tom všetkom podstatné?

Potichu a nežne sa nám prihovára On. Lebo sme krehkí a zraniteľní.

A baránok je z toho všetkého smutný, že Ten, kto miluje až na smrť, je sotva badateľným náznakom v mnohých živo-
toch a... mizne.

Čo nás zastaví?

S láskou

Oksana Lukomska + Mykola Biloshytski

Drahí bratia a sestry, priatelia,
pozdravujeme vás apoštolskou
hymnou:

*Požehnaný Boh a Otec nášho Pána
Ježiša Krista, ktorý nás podľa svojho
veľkého milosrdenstva vzkriesením
Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil
pre živú nádej, pre nehynúce, nepo-
škvrnené a nevädnuce dedičstvo pri-
pravené v nebesiach pre vás, ktorých
Božia moc prostredníctvom viery
chráni pre spásu, pripravenú zjaviť sa
v poslednom čase.*

*Radujte sa z toho, aj keď azda teraz
máte ešte nakrátko prejsť zármutkom
rozličných skúšok, aby vám vaša vy-
skúšaná viera, oveľa cennejšia ako po-
minutelné zlato, ktoré sa tiež preskú-
šava ohňom, bola na chválu, slávu
a česť pri zjavení Ježiša Krista. (1Pt 1,
3–7)*

Zažili sme už rôzne nedele – aj
rôzne nedele s prívlastkom Kvet-
né. Avšak podmienky, v ktorých
svet, cirkev, my aj vy žijeme už
niekoľko týždňov, nemajú pre
nikoho z nás obdobu. Na Sloven-
sku sme v piatom týždni mimo-
riadnych opatrení vyvolaných
epidémiou nového koronavírusu
a vskutku len Pán Boh vie,
koľko takých týždňov či mesia-
cov je ešte pred nami. A len On
vie, ako bude vyzeráť život spo-
ločnosti potom.

Učíme sa vyrovnávať s nečaka-
nou situáciou, tak v rodinách, ako aj v zboroch. Kazatelia a staršovstvá hľadajú a skúšajú, čo je pre život
cirkvi ako navzájom prepojeného organizmu veriacich potrebné, užitočné a uskutočniteľné. Ďakujeme
vám a zároveň vás povzbudzujeme, bratia kazatelia, vikári, starší, k pastierskej starostlivosti o veriacich vo
vašich zboroch aj o vás navzájom. Aj váš kazateľ potrebuje povzbudenie od vás, rovnako aj bratia starší.
Povzbudí ich váš záujem a ponuka prípadnej pomoci. Vkladajte ich do svojich modlitieb.
Medzi pastiermi-učiteľmi sú aj takí, ktorí jasnozrivo dopredu opísali situáciu, v ktorej sa cirkev ocitla te-
raz. Zároveň naznačili spôsob, akým môže cirkev v takýchto podmienkach žiť. Viacej sa môžete dozvedieť
na www.spolocenstvoanjela.sk a www.spolocenstvoanjela.sk/zivot-cirkvi-pokracuje.

Vstupujeme do Veľkonočného týždňa. V kresťanskom svete prebieha diskusia o slávení Večere Páno-
vej v podmienkach karantény a vzájomnej izolovanosti veriacich. Ani tu nie je núdza o rôzne prístupy
a zdôvodnenia. Aj v nenormálnej a neprirodzenej situácii, v ktorej sa cirkev teraz ocitla, by sme svoje uva-
žovanie mali začať predovšetkým v Svätom Písme. *Vyznanie viery (odseky 63–65) a Duchové zásady Cirkvi bratskej
(odseky 150 a 159–167)* sú aj v tejto situácii dobrým vodítkom. Prirodzene sú písané pre štandardné situácie
cirkvi, v ktorých sa teraz nenachádzame.

Slávenie VP, ako ju nachádzame v Písme, je vždy záležitosťou fyzicky zhromaždeného spoločenstva na
jednom mieste. Tak to bolo pri Ježišom stolovaní s učeníkmi a aj židovská Pascha sa slávila v širokom
kruhu rodiny a prípadných hostí. Keď apoštol Pavol kriticky reflektuje prax korintského zboru, hovorí,
že sa k VP *schádzajú, zhromažďujú* (1Kor 11, 17, 18, 20). Z toho predpokladáme, že byť spolu pri VP je jed-
ným z definíčných znakov VP.

Spoločné stretnutie pri VP je sprevádzané spoločným prijímaním zo spoločného (jedného) chleba a vína.
To sú silné symboly s reálnym významom. Je to spoločné a súčasne osobné vyznávanie; zvestovanie a po-
silňovanie sa; pripomínanie aj očakávanie zhromaždeného Kristovho ľudu.

PASTIERSKY LIST

predsedu a tajomníka Rady Cirkvi bratskej
(prinášame skrátený výber)

J. Beliš: Machové loptičky, landart

VP nie je magický prostriedok. Chlieb a víno sami osebe nie sú ani nositeľmi ani sprostredkovateľmi milosti či spásy. Poukazujú na našu závislosť na Kristovi a na dar milosti. Sú „viditeľným a hmatateľným slovom evanjelia“.

Ľudia sa môžu dostať do situácií, keď sú naddlho zbavení možnosti sláviť VP ako individuálne tak v spoločenstve (napríklad väzni svedomia). Pascha (odkazujúca na starozmluvnú udalosť spásy) sa v Božom ľude Starej zmluvy slávila len raz ročne. Dokonca boli veľmi dlhé obdobia, keď putujúci zástup Paschu neslávil vôbec.

Že je to mimoriadne stretnutie a nie každodenné, o tom svedčí aj Ježišova *túžba* po stolovaní s učeníkmi (udalosť Paschy a jej slávenie prechádza do diela Kristovej vykupujúcej smrti a následného slávania tohto diela vykúpenia): *Veľmi som túžil jesť s vami tohto veľkonočného baránka...* (Lukáš 22, 15). V ranej cirkvi sa toto slávenie spasenia dialo častejšie, ale vždy vo väčšom či menšom spoločenstve. Naša dnešná prax slávania, čo sa týka frekvencie, sa líši od každonedeľného až po kvartálne. Keby však teraz bola len raz ročne, neboli by sme mimo biblický rámec.

Tak ako online vysielaná bohoslužba nie je reálnym zhromaždením Božieho ľudu, dá sa povedať, že aj „online distribuovaná VP“ nie je reálnou VP zboru, aj keď je to niečo veľmi podobné. Ako príklad by sme mohli uviesť manželstvo. Manželia môžu byť odlúčení na dlhú dobu (chorobou či povinnosťou) a napriek tomu zostávajú manželmi. Naďalej môžu robiť mnoho vecí rovnako, ako keby boli spolu. Nemôžu a nerobia však všetko tak, ako vtedy, keď sú spolu.

Domnievam sa teda, že dnešná situácia, ktorá je pre cirkev ako telo bolestná, by nás mala viesť k túžobnému očakávaniu slávania VP pri spoločnom zhromaždení. Toto obdobie strádania a očakávania by mohlo byť istým druhom pôstu od VP, plnené modlitbami, prosbami o milosť k reálnemu stretnutiu. Po pôste môže prísť slávnosť.

Ak sa však niektoré staršovstvo rozhodne v tomto období sláviť VP nie bežným a neideálnym spôsobom, ale tak, aby to čo najviac zodpovedalo definícii a účelu VP podľa *Vyznania viery a Duchovných zásad Cirkvi bratskej*, neodsudzujme ich za to a nepovažujme to za svätokrádež. Keď sa vrátíme do normálnych podmienok, bude dobré naše skúsenosti z tohto nie normálneho obdobia reflektovať.

S prianím Božieho zaopatrenia podľa apoštola Petra

Milosť a pokoj nech sa rozhojňuje medzi vami v poznávaní Boha a Ježiša, nášho Pána. Jeho božská moc nám darovala všetko potrebné pre život a nábožnosť, keď sme poznali toho, ktorý nás povolal vlastnou slávou a účinnou mocou. (2Pt 1, 2–3)

Vám aj my prajeme láskavé a milostivé Božie zaopatrenie. ■

V Leviciach, 5. apríla 2020
Štefan Evin, predseda Rady Cirkvi bratskej
Ján Henžel, tajomník Rady Cirkvi bratskej

AK NEREŠPEKTUJEME OPATRENIA, UBLIŽUJEME AJ SEBE

Koncom novembra minulého roku bol prvýkrát identifikovaný nový vírus, ktorého epicentrom sa stala Čína. Ide o mutáciu vírusu SARS a vykazuje vyššiu úmrtnosť u seniorov a rizikových pacientov. O príznakoch, prevencii a liečbe sa EMÍLIA MIHOČOVÁ rozprávala s imunoalergologičkou MUDr. ALENOU SMIEŠKOVOU.

Koronavírus má za sebou už tisíceky obetí. Nedozevedeli sme sa o pandémie celosvetového rozmeru neskoro?

Čína o výskyte novej formy vírusu na začiatku mlčala. My, čo sme zažili socializmus, vieme, že totalitné systémy mnohokrát popierajú realitu. Až keď došlo k veľkému nárastu pacientov v Číne, systém priznal, že niečo nie je v poriadku. Potom už zaviedli veľmi prísne opatrenia – karanténu v obrovských rozmeroch (tu sa takýto politický systém javí efektívnejší) a následne sa začali počty nakazených v Číne znižovať. Karanténa má síce veľké spoločenské dopady vrátane ekonomických, ale je nevyhnutná a vysoko efektívna, ako vidíme na posledných štatistikách.

Je koronavírus, zjednodušene povedané, mutácia SARSu?

V prvom rade chcem upozorniť, že nie som odborník na danú tematiku. Áno, je to vírus SARS-CoV-2. Ako hovorí profesor Vladimír Krčméry, vírus nechce zomrieť – žije na hostiteľovi a mutuje tak, aby prežil. COVID-19 je teda ochorenie, ktoré tento vírus zapríčiňuje. Na tomto víruse je najnebezpečnejšia jeho inkubačná doba, môžu ho prenášať aj ľudia, ktorí nemajú žiadne klinické prejavy, a tak ohroziť ľudí okolo seba. Každý nakazený môže nakaziť minimálne ďalších dvoch ľudí.

Súčasná situácia je živnou pôdou pre konšpiračné

teórie rôzneho druhu. Jedna z mimoriadne obľúbených tvrdí, že vírus nasadili na Čínu Američania ako biologickú zbraň so zámerom ekonomicky krajinu poškodiť. Ako tieto konšpirácie vnímate ako lekárka?

Konšpiračné teórie sú, boli a budú. Osobne tomu neverím.

V akom časovom horizonte je reálne, že bude k dispozícii vakcína?

V súčasnosti máme asi päť druhov liekov, ktoré zabraňujú rozmnožovaniu vírusu. Keď sa vírus nerozmnožuje, nemôže napadnúť naše bunky a ublížiť nám. Sú to však lieky nie na SARS-CoV-2, ale lieky používané pri liečbe HIV. Dúfame, že vakcína bude. Môže byť o rok, ale i o niekoľko rokov... Musí však najskôr prejsť výskumom – vedci musia zistiť, či je vakcína funkčná a bezpečná.

Podľa tvrdení nemeckej kancelárky Angely Merkelovej sa môžu nakaziť až dve tretiny obyvateľov Nemecka. Je to oprávnená obava a prognóza?

Áno, vo väčšine prípadov však má ochorenie len ľahký priebeh – viac ako 80 %. Asi 5 % ochorenia má ťažký priebeh vyžadujúci podporu dýchania, a preto je dôležité, aby sa ľudia infikovali postupne a nie naraz. Tak sa zvyšuje šanca, že sa podarí zachrániť ťažké prípady. Máme (nielen naše zdravotníctvo) limitované počty zdravotníkov – lekárov a sestier, ale aj technického vy-

bavenia. Je smutné, že sme sa v Európe nepoučili dianie v Číne, a teraz vidíme, ako dopadli Taliaňi, Španieli a USA.

Lekári a sestry patria medzi najviac ohrozené skupiny...

Áno. Niektorým ľuďom asi „nedošlo“, že musia dodržiavať karanténu, aby neohrozili, napríklad, práve zdravotníkov. Ak sa nakazia, nebude mať kto ošetriť pacientov. Okrem toho, že sú vyťažení ošetrovaním chorých. Karanténu treba brať vážne a sedieť doma. Je pôst – veľa ľudí sa sťažuje, že nemá čas a sú zo všetkého vystresovaní. Teraz máme ideálnu príležitosť byť doma. Urobiť si poriadok nielen v domácnosti, ale aj vo svojej duši.

Opatrenia sa z týždňa na týždeň sprísňujú, keďže ľudia sú nedisciplinovaní a naďalej sa stretávajú vo veľkých počtoch, situáciu zľahčujú.

Je to o zodpovednosti každého z nás. Bohužiaľ, stále sa stretávame s nezodpovednými ľuďmi, ktorí sa nepriznávajú, že boli v zahraničí, aby nemuseli byť v karanténe, a pokojne chodia chorí k lekárovi. Kým každý z nás nebude zodpovedný, šíreniu vírusu to bude len napomáhať. Ak nakazím lekára, možno nebude k dispozícii práve vtedy, keď ho budem potrebovať ja a moja rodina. Ľudia by mali pochopiť, že ubližujú predovšetkým sami sebe, ak nerešpektujú opatrenia. Je dobre, že sú zavreté aj veľké nákupné centrá, športoviská, bary, fitness centrá, krčmy a po-

dobne, kde je ideálny priestor na šírenie vírusu. Ak si potrebujeme nakúpiť, treba dodržiavať odstupy (minimálne dva metre, ideálne viac), nosiť rúška, ktoré si pokojne môžete vyrobiť doma alebo použiť šály.

Na základe akých príznakov môžeme identifikovať, že sme nakazení?

Ochorenie sa prejavuje teplotou nad 38°C, kašľom, nádchou, bolesťou svalov a kĺbov, sťaženým dýchaním. COVID-19 je nebezpečný v tom, že sa šíri aj v inkubačnej dobe. Prvé prejavy sa môžu objaviť až po 14 dňoch, aj keď 97,5 % prípadov má inkubačnú dobu cca 12 dní. Dnes už pokojne môžem mať v sebe infekciu, ale vôbec o tom nemusím vedieť.

Zopakujme teda ako správne postupovať.

Ak som prišla zo zahraničia alebo som bola v kontakte s človekom, ktorý bol v zahraničí a mám vyššie uvedené ťažkosti – kontaktujem príslušné regionálne úrady verejného zdravotníctva alebo volám svojmu obvodnému lekárovi, v žiadnom prípade k nemu nechodím osobne!!!

Ako hodnotíte postoj štátu a prísne opatrenia, ktoré prijal?

Štát, aj keď na začiatku zaváhal, si potom uvedomil vážnosť situácie. Vyhlásenie karantény je dobré, zníži to rozširovanie vírusu. Zároveň tak získame čas aj na zabezpečenie chýbajúcich rúšok a dezinfekcie. Všetci, ktorí musia chodiť do práce, by mali rúška dostať od štátu zadarmo – to je môj osobný názor.

Na sociálnych sieťach sa šíri množstvo odporúčaní, „babských“ receptov, ako sa chrániť, ktoré z nich môžete aj zo svojej praxe odporučiť?

Treba hlavne užívať vitamín D, jest aj iné vitamíny, ovocie, zeleninu, piť veľa čaju. Zdravé sú aj kakao, káva, víno, maliny, čučoriedky, citrusy – všetky tieto po-

traviny obsahujú veľmi užitočné prírodné látky zvané flavonoidy, ktoré majú v určitej miere schopnosť zablokovať vírusové enzýmy. Tieto potraviny a nápoje treba v týchto dňoch konzumovať vo väčšom množstve na posilnenie imunity. Základ je vyvážená strava a pohyb na čerstvom vzduchu. To, že je karanténa, ešte neznamená, že nemôžeme ísť na prechádzku. Je v poriadku, ak sa rodina vyvezie autom do lesa za mesto.

A čo sa týka osobnej hygieny?

Účinné na vírus je aj staré dobré mydlo, keďže nemáme dostatok dezinfekčných prostriedkov. Musíme si často umývať ruky – obyčajným, nie tekutým mydlom. Mydlíme ich minútu a 30 sekúnd oplachujeme. Potom si ruky utrieme do papierového obrúška, nie do uteráka. Ak sme zdraví, nepotrebujeme špeciálnu dezinfekciu. A treba sa vyvarovať dotykov tváre neumytými rukami – oblastí očí, nosa a úst.

Nakazia sa zväčša tí, ktorí majú oslabenú imunitu?

Nakaziť sa môže i zdravý človek a aj deti. Mali by sme si skôr teraz klásť otázku, ako môžem pomôcť ja. Našich otcov volali do vojny, aby zachraňovali vlasť, a my máme problém ostať sedieť doma alebo zdvihnúť sa z gauča, aby sme napríklad pomohli seniorom zo susedstva doniesť nákup z obchodu. Niektorí majú doma štyri litre dezinfekčného prostriedku, inému sa neušlo, lebo všetko bolo vypredané. Buďme k sebe ohľaduplní.

V súčasnosti sa ľudia radi riadia informáciami, ktoré nájdu na internete bez toho, aby si overovali ich pravdivosť.

Internet je dobrý sluha, ale zlý pán. V takýchto situáciách, ako je táto, by sme mali veriť špecialistom a odborníkom, akých máme aj na Slovensku dosť. Treba im dôverovať. Aj časť kolegov lekárov nebezpečenstvo na začiatku podcenila, ani ja sama som nema-

la vyhranené názory. No snažím sa informovať a vstrebávať názory autorít. Ak profesor Krčméry, ktorý zažil niekoľko epidémií, povie, že máme mať karanténu, tak máme mať karanténu. Musíme si však uvedomiť, že ľudstvo si vždy s epidémiou nakoniec poradilo.

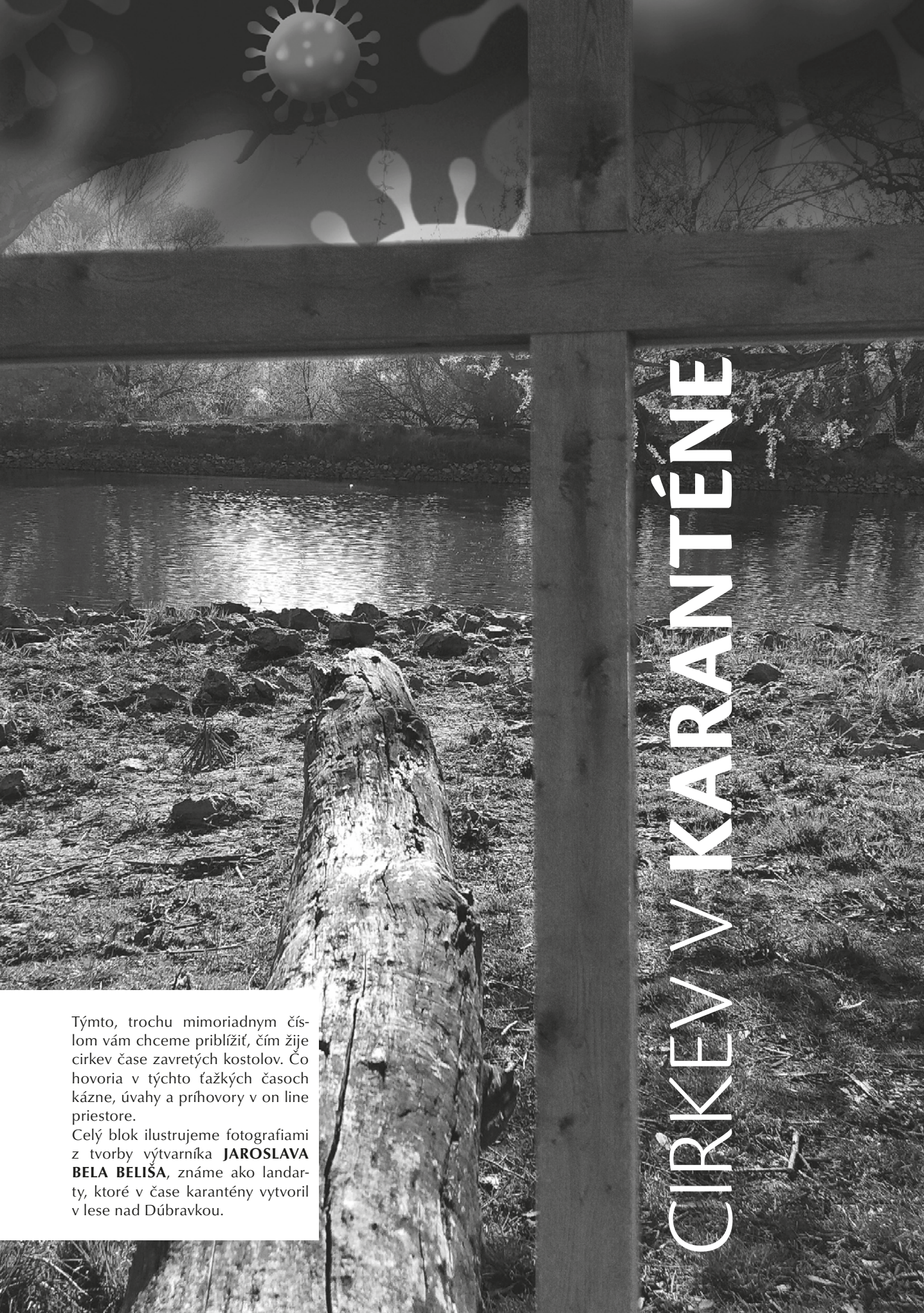
Vieme aspoň sčasti vysloviť prognózu, ako sa bude situácia vyvíjať v blízkej budúcnosti?

Tomu, aby sa vírus šírila, už nezabránime. Infekčných pacientov bude pribúdať a karanténa sa bude možno musieť predĺžiť. Bolo by dobré, aby nám hospodárstvo nezastalo úplne, lebo nová vláda bude potrebovať peniaze na kompenzácie pre tých, ktorí kvôli pandémie prišli, či prídu o svoje živobytie, ako sú drobní podnikatelia. Kto musí chodiť do práce, nech chodí, kto nemusí, nech zostane doma a užije si pôst. Na príklade Talianska vidíme, aké neblahé dôsledky mala ich pomalšia reakcia pri nástupe pandémie. Podľa odborníkov, ak to bude mať dobrý priebeh, trvanie pandémie od pacienta 0 bude asi 10–12 týždňov.

V novodobej histórii nemá obdobu, že sa na neurčito zatvorili aj dvere kostolov. Ako túto situáciu hodnotíte z duchovného hľadiska?

Viera v Boha nie je o tom, že raz do týždňa idem do kostola. Viera je o každodennom živote s Bohom. O tom, že s Ním môžem o všetkom hovoriť. Vieme, že bez Božej vôle sa nikomu z nás ani vlas na hlave neskrví. A ak áno, tak Hospodin o tom vie. V modlitbe Pánovej to opakujeme: Buď vďaka Tvoja ako v nebi, tak i na zemi! Pán Ježiš hovorí v Evanjeliu podľa Jána 4, 1: *Nech sa vám srdce nestrachuje! Verte v Boha a verte vo mňa.* Takže nemusíme si zúfať, modlime sa a dôverujme Bohu. Rozumne využime čas, ktorý teraz máme. ■

*(Evanjelický posol spod Tatier
24. 3. 2020)*

Týmto, trochu mimoriadnym číslom vám chceme priblížiť, čím žije cirkev čase zavretých kostolov. Čo hovoria v týchto ťažkých časoch kázne, úvahy a príhovory v on line priestore.

Celý blok ilustrujeme fotografiami z tvorby výtvarníka **JAROSLAVA BELA BELIŠA**, známe ako landarty, ktoré v čase karantény vytvoril v lese nad Dúbravkou.

CIRKEV V KARANTÉNE

POZDRAV

Bratia, sestry,
pozdravujem vás z Levíc, z bytu odkiaľ pracujem a sledujem situáciu,
v ktorej sa nachádza svet aj susedia, Slovensko aj naše rodiny, spoločnosť aj naša cirkev.

Nedá sa vyhnúť apokalyptickým myšlienkam a súvislostiam. Jeden vedec hovorí, že túto bitku vyhráme a ako so všetkým doteraz, tak aj s koronavírusom si poradíme. Iný vedec hovorí, že treba byť pokorný, lebo nemáme veci vo svojich rukách.

Náš život je krátky, aby sme mohli mať vo vlastnej pamäti iné podobné udalosti. A ak nie podobné, tak aspoň s podobným efektom na pocity a reakcie ľudí. Veľké ohrozenie a neistotu prežívali naši rodičia pri obsadení krajiny v roku 1968 vojskami Varšavskej zmluvy; naši starí rodičia prežívali šok zo združstevňovania, zoštátnenia a hrdelných procesov 50-tych rokov minulého storočia. Tesne predtým ich ochromila strašná kataklizma 2. svetovej vojny a na začiatku minulého storočia 1. svetová vojna. Medzi nimi epidémia španielskej chrípky v troch vlnách a potom ťažká hospodárska depresia. Alebo z najnovších, ktoré zažila už aj naša generácia – zdesenie sveta a určité znehybnenie po útokoch na Dvojčky 11. 9. 2001. To je len pár príkladov z minulého storočia. No mohli by sme ísť postupne storočia za storočím dozadu a stále by sme našli niečo z trojice vojna, hlad, mor (epidemická pliaga) – v lokálnom alebo globálnejšom rozsahu. Poznáme egyptské rany aj rany uprostred Božieho ľudu (Numeri 17, 14, 2Samuelova 24, 15). V slovách Hospodina, ktoré cez prorokov adresoval vyvolenému ľudu aj okolitým národom, sa opakuje varovanie pred jeho hnevom a trestom v podobe moru, hladu, vojny (napr. Ezechiel 5, 12). Na druhej strane, o podobných pohromách hovorí aj Ján v knihe Zjavenia. Toto je realita sveta z Božieho pohľadu.

Iné je vedieť o tom, iné je ocitnúť sa uprostred epidémie svetového rozsahu. Ešte len budeme dávať to, čo prežívame, do teologického kontextu, no je zrejmé, že ani svoj život nemáme vo svojej moci a že ani tento svet nám nepatrí (pozri www.spolocenstvoanjela.sk/8-poucení-z-koronavírusu). Nevieme, aké sú Božie zámery, no môžeme mu dôverovať, že sú dobré a že sa naplnia. Cirkev, podobne ako svet, je v rukách Božieho kráľa - Krista, ktorý má všetku moc. Uprostred tejto búrky môžeme konať podobne ako apoštol Pavol, ktorý jasne vyznával: *Bohu verím, Bohu patrím, Bohu slúžim*. A s týmto postojom a nastavením života sa dômyselne staral o všetkých ľudí, s ktorými sa ocitol na hrane života (Sk 27, 23nn).

Nech vás Boží Duch naplňuje pokojom a múdrosťou, aby ste mohli pastiersky slúžiť svojim rodinám, zborom a okoliu.
Modlím sa za vás, modlite sa za mňa.

(Štefan Evin, predseda Rady CB)

ZACHRAŇUJÚCA VIERA ĎAKUJE (Lukáš 17, 11-19)

MARTIN JURČO (Kazateľ CB v Prešove.)

Stále viac sme pohltení a ohromení prílivom informácií a emócií súvisiacich s koronavírusom. Od počiatočnej fázy, v ktorej sa zdalo, že ide o vzdialený problém v Číne, kedy sme sa možno okrajovo modlili za Čínu a východ, až po druhú fázu, v ktorej sa koronavírus stal talianskym problémom, až do súčasnosti, keď je to niečo, čo ohrozuje naše životy nielen na Slovensku, ale asi už v každej krajine sveta.

Svet okolo nás sa mení. Cítíme sa izolovaní od spoločnosti. Niektorí ľudia hovoria, že svet po pandémie už bude iný. Našou úlohou je porozumieť, čo všetko sa mení a ako v tom má obstáť naša viera. Dnes je nám pomocou príbeh z nemenného evanjelia a slová Pána Ježiša, ktoré majú večnú platnosť.

Na ceste do Jeruzalema prechádzal Ježiš naprieč Samáriou a Galileou. (v. 11) Syn Boží je na ceste ku svojej smrti na kríži. Vie, že ho čaká utrpenie, bolesť, potupa na kríži, ale aj tak je stále pripravený pomôcť a konať skutky svojho Otca. Prekročil hranicu medzi Samáriou a Galileou, vošiel do dediny a stretol sa s desiatimi malomocnými mužmi. Držali si od neho odstup. Malomocní netrpeli len svojou kožnou chorobou, zákon Starej Zmluvy ich úplne vylučoval zo spoločnosti ostatných. S touto príšernou nákazlivou chorobou prichádza za Ježišom 10 mužov. Sú fyzickými aj emocionálnymi outsidermi.

Myslím si, že súčasná doba koronavírusu nám dáva viac empatie voči týmto mužom. Z nariadenia vlády sa zavreli kostoly, školy, zrušili sa spoločenské, kultúrne a športové udalosti a musíme byť oddelení v niektorých prípadoch aj od svojich rodín. Máme tri vnúčatá, s ktorými sa nemôžeme stretnúť, aby sme sa náhodou vzájomne nenakazili.

Podobná situácia je v našom príbehu. Malomocní si podľa Mojžišovho zákona museli udržiavať odstup, pretože malomocenstvo bolo infekčná kožná nemoc. Čítame, že *zďaleka zastali a hlasno kričali: Ježiš, Učiteľ, zmiluj sa nad nami!*

Iste už počuli správy o Tom, ktorý robí divy a zázraky a chytili sa toho, ako topiaci slamky. *Ježiš, Učiteľ, zmiluj sa nad nami!* Podobne volajú dnes mnohí ľudia po celom svete.

Aj na Slovensku sa ľudia z rôznych spoločenských prihovárajú za našu vládu, aby mala múdrosť, čo robiť v tejto kríze, za lekárov, ktorí liečia, za zdravotníkov, za vedcov, aby vynášali liek, za chorých a ohrozených a v prvom rade sa modlíme v pokání o Božie zmilovanie. Pripojme sa k modlitbám a spoločne volajme v pokání: *Ježiš, Učiteľ, zmiluj sa nad nami!* Ale rovnako ako voláme o zmilovanie v súčasnej situácii, máme možno ďalšie nezodpovedané otázky, v ktorých môžeme spolu s Dávidom a jeho žalmami nielen volať o zmilovanie, ale súčasne sa aj pýtať:

- Pane, prečo...? (Žalm 10, 1)

- Pane, kde si? (Žalm 42, 11)
- Prečo je ten zlomený svet plný strát? Dokedy Pane? (Žalm 13, 2)
- Zmiluj sa nad nami, Hospodin, zmiluj sa nad nami, lebo sme presýtení opovrhovaním. (Žalm 123, 3)
- Zmiluj sa nad nami, celý deň volám k tebe (Žalm 86, 3)
- Neopúšťaj nás, prosím! (Num 10, 31)

Na tomto svete je veľa bolesti a strát, ale toto nikto nečakal. Prečo toľkí ľudia musia zomierať, prečo sa ani nemôžu rozlúčiť so svojimi drahými, prečo sa doteraz nevynášiel liek na túto hroznú nákazu?

Aj malomocní vedeli, že im niet pomoci, ak im nepomôže Ježiš. Ako odpovie Pán na ich volanie? V niektorých iných prípadoch sa Boží Syn dotkol malomocných a uzdravil, tu nám evanjelista Lukáš zanecháva správu: *Keď ich uvidel, povedal im.*

On vidí ich nemoc, precituje ich bezradnosť a bezvýchodiskovosť situácie, vníma ich osamotenosť, vylúčenosť, vidí viac ako len chorobu tela a duše. Vie, že sú nakazení chorobou hriechu a čaká ich večné zahynutie, oddelenie od Božej tváre. On to vidí a *povie im: Chodte a ukážte sa kňazom.*

Keď ich Ježiš poslať ku kňazom, všetci idú spoločne. Ježiš im nedáva žiadnu viditeľnú záruku. Majú len nariadenie. Nemajú čo stratiť. A tak sa aj stane. Ešte na ceste sú uzdravení. Neobdržali uzdravenie hneď a okamžite. Potrebovali poslušne ísť. Nebola by lepšia okamžitá zmena, uzdravenie, viditeľné výsledky a odpovede? Nebolo to to, po čom túžili?

Niekedy nás však Boh vysielá na cestu a očakáva poslušnosť.

Desiati malomocní sú na ceste očistení. Uzdravenie ich privádza na križovatku, kde sa ich cesty rozchádzajú. Rozdelia sa na dve skupiny. To rozdelenie nie je najmä duchovné. *Jeden z nich, len čo spozoroval, že je uzdravený, vrátil sa a mocným hlasom oslavoval Boha. (v. 15)* Deväti sa uspokojili s telesným uzdravením, len jeden z nich chcel viac. Otázku vďačnosti si riešime vtedy, keď si riešime celkom inú otázku a síce: čo urobíme so svojím očisteným životom, s darom, ktorý sme prijali ako milosť? Deväti svoje malomocenstvo k Ježišovi priniesli, ale svoj očistený život si už nechali pre seba.

Je pravda, že na začiatku aj nás priviedla k Ježišovi potreba pomoci.

Možno to bolo osobné alebo rodinné trápenie. Alebo potreba očistenia nášho znečisteného života. To je v poriadku. Ale už nie je v poriadku, keď Bohu prinášame len naše hriechy, aby ich odpustil a nie aj náš život, aby ho použil. To je nevďačnosť!

Vtedy sa Ježiš opýtal: *Neboli uzdravení desiati? Kde sú tí deviaty? Ani jeden z nich sa nevrátil, aby vzdal chvály Bohu, iba tento cudzinec?* Potom mu povedal: *Vstaň, tvoja viera ťa uzdravila a zachránila.*

Neuzdravil ho Ježiš úplne už predtým? Presne tak, ako týchto ostatných deviatich, čo sa neunúvali vrátiť sa a poďakovať? Takže, čo Ježiš myslel slovami: *Tvoja viera ťa uzdravila?*

Niektoré preklady hovoria *tvoja viera ťa uzdravila* a iné *tvoja viera ťa zachránila*. V gréčtine je použité slovo „sózó“, čo znamená uzdraviť, či sceľiť, zachrániť pred utrpením. *Sózó* znamená spásenie. Znamená ozajstné dobro, úplnú celistvosť. Žiť v *sózó*, znamená žiť naplno. Ježiš prišiel, aby sme mohli žiť naplno. Kedy dostal malomocný *sózó* – spásu, ktorá mu umožnila žiť naplnený, ucelený život? Keď sa vrátil a poďakoval sa. Naša spása súvisí s našou vďačnosťou. Ak naším pádom bola nevďačnosť, nespokojnosť s tým, čo Boh dáva, potom naša spása musí úzko súvisieť s eucharisteó – s vďakyvzdaním.

Podstatou nášho pádu bolo, je a vždy bude to, že nie sme spokojní s Bohom a s tým, čo nám dáva.

Cítíme hlad a chceme viac, čosi iné. Možno sme kedysi povedali áno Bohu, no v skutočnosti žijeme naše životy sami, v odmietaní toho, čo On dáva. Hriech spôsobuje diery v našich dušiach, ktorými uniká radosť, ale Boh nás chce zoceliť a znova naplniť svojou slávou a milosťou.

Eucharistia – vďakyvzdanie je stav dokonalého človeka. Eucharistia je jedinou plnou a skutočnou odpoveďou človeka na Božie stvorenie, vykúpenie a dar neba. Učme sa vzdávať vďaku za všetko. Aj za obmedzenia, neistotu, zastavenia, ktoré nám pandémie prináša. Ten, kto sa to naučil, vie, čo znamená žiť. Vnikol do celého tajomstva života: vzdávania vďaky za všetko, ako nás k tomu vedie a vyučuje apoštol Pavol z väzenia. Bol obmedzovaný v slobode a trpel pre Krista, ale napriek tomu žil radostný, vďačný život. Či neumiestnil Boh toto tajomstvo vďakyvzdania priamo do stredu kresťanstva?

Eucharisteo – vďakyvzdanie je ústredný symbol kresťanstva. Stôl s chlebom a vínom je základom života v Kristovi. A nie je to len nejaká nezvyčajná a vzácna udalosť, ale je spojená s každodenným jedením chleba a pitím vína. *Kedykoľvek jete tento chlieb a pijete z tohto kalicha... (1 Kor 11, 26) Vďakyvzdanie* kedykoľvek a kdekoľvek

- *Ježiš vzal chlieb a vzdával vďaku...* následne prišiel zázrak rozmnoženia chleba a rýb. Dôsledok? Nasýtenie tisícov ľudí.

- Pred týždňom sme si pripomenuli, ako Ježiš stál pred Lazarovým hrobom, po tvári mu tiekli slzy a modlil sa: *Otče, ďakujem, že si ma vypočul...* A potom prišiel zázrak, pri ktorom vstal muž z mŕtvych! Vďakyvzdanie kriesi mŕtvych!

- *Ježiš vzal chlieb a vzdával vďaku...* a potom prišiel kríž, ktorý pretrpel, namiesto radosti, ktorá sa mu núkala. Vďakyvzdanie prináša záchranu, spásu!

Eucharisteo – vďakyvzdanie vždy predchádza zázraku. Pán Ježiš povedal malomocnému: *Tvoja viera ťa zachránila*. A viera malomocného bola vierou, ktorá povedala ďakujem. Takže Ježiš považuje vďakyvzdanie za neoddeliteľnú súčasť viery, ktorá prináša spásu.

Do plného života vstupujeme len vtedy, keď sa naša viera spája s vďakou.

Veď ako inak môžeme prijať Jeho neobmedzený dar spásy než vďakyvzdaním? Vďakyvzdanie je dôkazom nášho prijatia všetkého, čo dáva.

Vždy je viacej tých, čo prosia ako tých, čo ďakujú. Vždy je viacej tých, čo prijímajú požehnanie ako tých, čo zaň oslavujú Boha. Vždy je viac tých, ktorí pribehnú k Bohu vtedy, keď potrebujú pomoc ako tých, ktorí pri Bohu i zostanú.

Nenašiel sa nikto okrem tohto cudzinca, čo by sa vrátil a oslavoval Boha? Nie, nenašiel. Tí, od ktorých by sa to najviac čakalo, najviac sklamali. Kto to boli? Príslušníci vyvoleného národa. Ten, od ktorého sa to najmenej čakalo, si Božiu pomoc najviac vážil. Kto to bol? Samaritán, príslušník opovrhovaného národa. Čím sa vyznačuje jeho oslava? Tým, že je osobná. Pokiaľ bol malomocný, bol jedným z desiatic. Ale keď prežije očistenie, vyspieva svoje osobné sólo vďačnosti. To je niečo, čo nikto za nás urobiť nemôže. Jeho oslava je i pohotová, okamžitá. Len čo zbadá, že je uzdravený, hneď sa vráti. Ukázať sa kňazovi, to počká. Poďakovať Ježišovi, to nepočká. Jeho oslava je aj pokorná. Jeho miesto je pri Ježišových nohách. Tam je miesto i pre tých deviatich. Žiaľ, že zostalo prázdne.

Milý priateľ, hľadáš pomoc? Chceš byť zdravý úplne? Chceš žiť plný a hojný život za každých okolností? Život naplnený milosťou? Pán Ježiš ti svojou smrťou a vzkriesením pripravil takýto život. Uzdravenie z každej nečistoty, zo sebastrednosti, z nespokojnosti, strachu, odmietania, výlučnosti, zo všetkého toho ťa Boh vyslobodzuje!

Máš sklon byť ako tí deviaty, ktorí požiadali Boha o pomoc a nevrátili sa k nemu, alebo ako ten, ktorý sa vrátil, aby oslavoval Boha a ďakoval?

Premýšľaj o veciach, za ktoré si v posledných dňoch prosil Boha. Vrátiš sa a za naplnené prosby mu budeš ďakovať a oslavovať Ho?

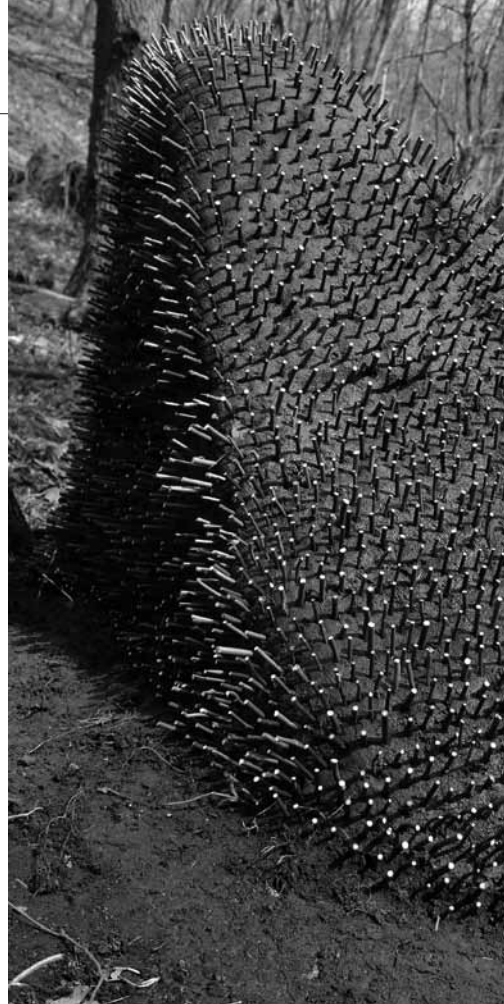
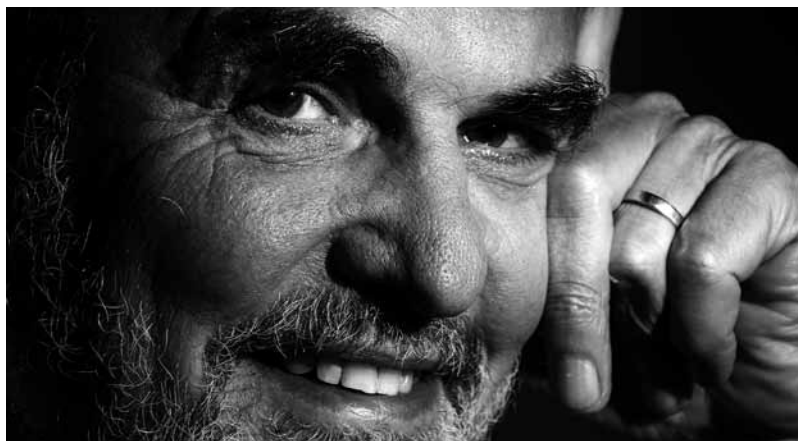
Pozývam ťa, milý priateľ, poď s uzdraveným Samaritánom k Ježišovým nohám, je tam miesto aj pre teba.■

(Zaznelo v CB Prešov 29. 3. 2020)

KRÁTKE ÚVAHY K RAŇAJŠEJ KÁVE

Vysielané online v marci,
každý štvrtok o 09:00 hod.

DANIEL PASTIRČÁK (Kazateľ CB Bratislava-Kaplňa.)

Koniec a počiatok

Zvláštny čas. Ako v surrealistickom filme. Ulice sa vyprázdňujú, tu a tam sa zjavujú osamelé postavy v maskách. Všetko zastalo. Koncerty sú zrušené, školy, galérie, kúpaliská, fitcentrá sú zavreté, automobilka prestala vyrábať autá. I ja sedím doma. Musím byť zodpovedný. Nestretnúť sa s ľuďmi, hoci to potrebujú. Nepôjdem na bohoslužby, svadby sa odsunuli na neurčito. Svet sa ocitol v slepej uličke. Čo bolo včera samozrejmosťou, dnes uviazlo vo svojom konci. Čo si počať s tým koncom?

Môj priateľ básnik Erik Groch si už dávno za miesto svojho prebývania zvolil koniec sveta v dedinke Úlož. „Viera je pre mňa čoraz dôležitejšia.“ Povedal mi, keď sme sa pred časom stretli: „Dnes je pre mňa zásadná prostá veta z Písma: „Tvorím všetko nové!“ Všetko vždy nové... proste, stále dopredu. Aj v súvislosti s objavovaním mikrosвета elementárnych častíc vo fyzike som si uvedomil, že Boh je stále zväčšujúcim sa tajomstvom. Jednoducho, nie je to tak, že skončíš teológiu a polovicu si už spoznal. To, že Boh je stále väčšie tajomstvo kladiem vedľa seba s vetou: Všetko tvorím nové! Veď ja prežijem 70 percent času sám. Bez toho svetla by som bol v depresiách, a toto mi presvetľuje život. Teším sa večer z večera, ráno z rána, a ak sa prebudím v noci, teším sa z polnoci. Vždy nové tajomstvo.“

Kde je to tajomstvo? Kde je ten bod z ktorého sa neustále rodí bytie? Tu – v konci a počiatku. Ja som Alfa i Omega, počiatok i koniec? Si môj koniec

i môj počiatok, Kriste? V každom výdychu a nádychu, v každej smrti i v každom zrození bunky. Tam, kde vkročím do ticha a prázdnoty na to tajomné miesto, kde Počiatok a Koniec jedno sú, stávam sa modlitbou. Simona Weilová to vyjadrila s jej vlastnou prenikavosťou: „V ľudskom živote sú dva okamihy dokonalej nahoty a čistoty: narodenie a smrť. Zbožňovať Boha v ľudskej podobe a nepoškvrniť pri tom jeho božskosť, môžeme len ako rodiaci sa alebo umierajúci. Filozofovať znamená učiť sa umierať. Modliť sa je ako umieranie.“ Pavol o tom hovoril s teologickou a mystickou hĺbkou: *Zomreli ste a váš život je skrytý s Kristom v Bohu. Keď sa zjaví Kristus, váš život i vy sa s ním zjavíte v sláve.*

Zvykneme sa vierou upierať k Bohu nového života – k oslobodeniu, k víťazstvu, k obnoveniu moci a úspechu. Taká viera však rýchlo narazí na svoje hranice. Začne sa dusiť. Je to nádych bez výdychu. Nemôžem sa nadýchnuť, kým som nevydýchol, nemôžem začať, kým som neskončil.

Obávame sa, lebo hladko fungujúci stroj civilizácie sa zasekol. Čosi končí, aby mohlo začať čosi nové. Boh konca k nám predsa prichádza v rôznych prirodzených situáciách. Poznajú to rodičia: Ich rodičovská opatera musí v pravý čas skončiť, aby sa z detí stali samostatní zodpovední ľudia. Iba tak budú môcť so svojimi rodičmi, ako dospelí, vstúpiť do rovnocenného vzťahu. Alebo zakladateľ a jeho dielo: Poznate agóniu zakladateľa? Z jeho snov a vízií sa zrodí projekt, firma, charita či misia. Príde

čas, keď zakladateľ bude musieť skončiť, odumrieť, vzdať sa svojho sna – odstúpiť, inak to dielo na seba neprevezmú iní. Ak neodumrie, nezačne – nebude pokračovať v živote iných. *Ak semienko neodumrie v zemi, zostane samo*, učí nás Ježiš, *ak odumrie, prinesie mnoho úrody*. Nové rastie zo smrti starého. Bez odvahy odovzdať sa smrti, nenájdeme ani odvahu odovzdať sa novému životu.

T. S. Eliot to tajomstvo vložil do veršov:

*Musíme byť stále a stále v pohybe,
K plnšiemu sústredeniu*

*K budúceму spojeniu, k hlbšej jednote
Cez prázdnotu a chladnú bezútešnosť,
Hľa, vlna volá, vietor volá, nesmierne vody
Čajky a delfína. V mojom konci je môj počiatok* ■

Ortieľ

Myslím na priateľov živnostníkov, biznis sa zasekol. Myslím na hudobníkov, divadelníkov. Festivity, koncerty, predstavenia, boli zrušené rukou neviditeľného diktátora. Čo bude s našimi plánmi? Naše diäre sa dostali do úzkych. Pred dvoma týždňami ešte mali navrch. Sami sme im dali tú moc. Prenášali sme do nich rozvrh svojich projektov, časový sled naplnenia našich snov. Dnes? Škrtáme, škrtáme, škrtáme. Taká je nevyspytateľná dynamika života. Budúcnosť snívame ako sen, rozvrhujeme ju ako plán, no znenazdania k nám vtrhne nechcená ako ortieľ.

Apoštol Pavol bol vizionár, sníval odvážne sny o svojom životnom poslaní. Do jeho sna však vstúpil ortieľ: choroba, bolesť, fyzická slabosť: *Keď som bol medzi vami*, napísal priateľom do Korintu, *bol som v slabosti, úzkosti a mnohom chvení*. Čosi z toho ortieľu nám Pavol odkryl: má v tele bolesť, osteň. Modlil sa za uzdravenie... Nič sa nezmenilo. Tú bolesť bude musieť niesť až do

smrti. Ponižujúce!? Mohol si pripadať ako plešatý obchodník s vodičkou na vlasy. Ako sa s tým vyrovná? Zažil predsa sám na sebe uzdravujúcu moc Kristovej lásky. Ona dala zmysel jeho životu. Teraz prežíva čosi protikladné: Božie mlčanie: *Trikrát som prosil Pána...* Nič! Jediná odpoveď: *Stačí ti moja milosť*.

Trikrát prosil... Nepripomína vám to niečo? Ježiš krátko pred smrťou trikrát prosil Boha: *Ak je to možné, odnám do mňa tento kalich. No nie moja, tvoja vôľa nech sa stane*. Pre Pavla Ježiš nie je len snom, ktorý sníva, je i cestou k prijatiu ortieľu. Od sna – priblížilo sa nebeské kráľovstvo, Ježišova cesta viedla k ortieľu ukrižovania a cez ortieľ kríža, k vzkrieseniu. Za ortieľom kríža je uskutočnenie sna, ktorý na kríži zomrel?

Do môjho života vstúpil ortieľ pred tridsiatimi dvoma rokmi – Úzkostná neuróza. Na jej dne som Krista spoznal tak, ako nikdy pred tým: Modlil som sa modlitbu, jedínú, čo mi v tej situácii ostala: *Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil...* Zrazu som uvidel vyprahnuté ústa Ježiša na kríži. Bolo to ako zjavenie. Modlím sa predsa modlitbu, ktorú sa modlil Ježiš vo chvíli totálnej opustenosti. I na dne opustenosti som s Bohom spojený cez opustenosť Kristovho umierania?

Najčastejšou reakciou na ortieľ je odkladanie života. Celé mesiace som premárnil hľadaním odpovede na otázku: Prečo? Život som odkladal na potom – potom, keď sa vec vyrieši. Až v okamihu, keď som svoju situáciu prijal, bol som z toho bludného kruhu vyslobodený. Prijal som ortieľ: Toto som ja, toto je môj život – slabí, chvejúci sa, trpiaci. Život tu a teraz. Iný nemám a iný zrejme ani nikdy mať nebudem. Prijímam ho. Božia milosť v mojej slabosti dokoná svoje dielo, hoci tomu, čo sa so mnou deje, nerozumiem. Tú krehkosť odvtedy nosím v sebe ako priepasť, nad ktorou ma nedrží nič iba Kristova milosť, zjavená v jeho opustenosti na kríži.

Prijmeme svoj ortieľ. Prestaňme život odkladať na potom. Ježiš nám ukázal cestu, ktorá tam vedie: *Blahoslavení chudobní duchom, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení žalostiaci, lebo oni budú potešení*. Z budúcnosti ku mne prichádza nevyhnutnosť. Ubúdanie síl, bolest, slabosť – neodvratná smrť. Chudoba ducha, žalostenie, prázdnota a mlčanie. Kto ku mne z tej prázdnoty prichádza? Ničota? Ak je smrť koncom všetkého, budúcnosť je ortieľom ničoty; všetky naše sny boli márnou ilúziou. V Kristovi sa však verdikt stáva adventom: *Kto verí vo mňa, má večný život*. Taká je cesta blahoslavenstiev: K Božej večnosti rastieme ubúdaním: Snívali sme sny o bohatstve ducha, prichádza ortieľ chudoby, no práve v tej chudobe je nám prítomné bohatstvo božieho kráľovstva. Tak to pochopil Pavol: *Budem sa radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. Lebo keď som slabý, vtedy som silný*. ■

VYTIAHNI BOHA ZO SKRINE

Prichádza hodina, povedal Ježiš samaritánke, keď sa nebudete Bohu klaňať na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. Boh je Duch a tí čo ho uctievali, budú ho uctievať v Duchu a v pravde. Blíži sa Veľká noc, počas ktorej zostanú kostoly prázdne. Možno práve táto Veľká noc sa viac než všetky, čo si pamätáme, bude podobáť tej prvej. V tej prvej bol Boh vykázaný z chrámu, odsunutý na perifériu, so všetkými, ktorých zbožní tej doby odsunuli za hranice svojho sveta. V ústach náboženskej rady sa Boh stal nástrojom moci, zdvihnutým žezlo, čo odsúdila Boha v Kristovi a pribila ho na kríž. To je tvár Veľkej noci, na ktorú často zabúdame. Koľkokrát sa toto zneužitie Boha v našej histórii zopakovalo? Len nedávno sa to dialo na Slovensku, ústami niektorých politikov i gestami niekoľkých kňazov. Napísal som o tom báseň:

vytiahni boha zo skrine
nasaď si ho na tvár
zaves si ho na krk
odej si ho na hrud'
na horné i dolné končatiny
dbaj na to aby ti pekne
splýval z pliec ťahal sa
za tebou v purpurovej vlečke

zapni boha do zástrčky
prehovor ním z mikrofónu
slovo za slovom
mäkko no dôrazne
vztýč boha na ukazováku
pravej ruky
pohroz ním na všetky strany

ak by sa ti predsa niekto priechil
vrhni mu boha priamo do tváre
vlož si boha ostrím na temeno hlavy
vyhoľ sa ním celkom nahladko
obuj si ho zašnuruj až nad členky
naplň si bohom zásobník a odisti
mier presne na všetkých škodcov
postav ho na stráž do úradov
vydezinfikuj ním dôkladne
každé znečistené námestie

Opečiatkuj bohom každé nemé čelo
nech sa cudzie s našim nemieša
Zdvihni ho ako zástavu
pochoduj s ním mestom
klam bohom ak sa ti pravda vzpiera
vlož si ho ako dýku na jazyk
spoj bohom všetko čo sa poddá
podpiš ním vopred vyjednané zmluvy
pripni si boha ako odznak na sako

Ak by sa ti boh v ruke vzoprel
Zapiš si jeho meno do zoznamu
označ ho žltou hviezdou
Usaď ho do vagónu, osprchuj ho
Vlož ho do pece nechaj dym
stúpať hore komínom k nebu
nech sa vráti odkiaľ prišiel

ak by sa boh predsa vrátil
v očiach detí v nehe žien
v speve cudzinca na námestí
ujmi sa ho diskretné no rázne
vyveď ho na vysoký vrch
ukáž mu rad radom svoje kráľovstvá
ak sa ti ani vtedy nepokloní
Napľuj mu do tváre
Postav ho pred súd
Skontroluj ho písmom svätým
Označ ho v mene Boha
za bezbožníka
zbičuj ho bez kriku no rázne
na čelo mu vlož znak víťaza
veniec z ostrého trnia

Pribi ho na mŕtve drevo
nech sa nehýbe nech mlčí
Zapáľ pred ním sviece
Prežehnaj ho znakom kríža
nasaď si ho na tvár
zaves si ho na krk
odej si ho na hrud'
na horné i dolné končatiny
dbaj na to aby ti pekne
splýval z pliec a ťahal sa
za tebou v purpurovej vlečke

KONIEC PÝCHY

PETER PRIŠTIAK (Kazateľ CB v Hermanovciach.)

Príbeh, ktorým začnem určite dobre poznáte. Búrka na mori. Obrovská prepravná loď sa zmieta vo vlnách, posádka a pasažieri sú vyľakaní, žiadne manévry nepomáhajú, a tak sa všetci začnú modliť. Každý ku svojmu bohu, tak ako tam boli z rôznych krajín a náboženstiev. Všetci, až na jedného. A vy už viete, kto sa nemodlil – Jonáš. Nebudem hovoriť o tom, prečo. Keď ho zobudili a on sa prebral zo spánku a vysvetlil im, prečo spí, stala sa zvláštna vec. Ľudia sa prestali modliť. Všetci zmĺkli, lebo Jonáš im povedal, že uteká pred jediným Bohom, Hospodinom zástupov. Hospodin je Boh národov. Nie je iný Boh, okrem Toho, ktorý sa dal poznať Izraelu ako Stvoriteľ a celému ľudstvu ako Spasiteľ v Pánu Ježišovi Kristovi.

Hospodin je Boh národov. O tom píše aj 23. kapitola proroka Izaiáša. Táto kapitola má niekoľko podobných rysov s knihou Jonáša. Tiež tam bude reč o moreplavcoch, tiež sa tam bude spomínať Stredozemné more a Taršís (ktorý bol údajne mestom na západnom cípe Stredozemného mora, kdesi v dnešnom Španielsku). Kapitola tiež hovorí o náhlejšej katastrofe – o zničení prístavného mesta Týrus. Toto mesto – vystavané na brehu Stredozemného mora – nesmierne bohaté a vplyvné, padlo v obeť vojenskej invázii. Prečítajme si túto kapitolu (Izaiáš 23, 1–14).

Kvŕlte lode Taršíske! Izaiáš vyzýva námorníkov k náreku – lebo je zničená ich domovina – a perla Stredozemného mora – mesto Týrus. Pravdepodobným dobyvateľom bola Asýria. Dopad to malo to na celý okolitý svet. Táto správa zaskočila aj ďalšiu veľmoc – Egypt. Veď aj ten mal veľký benefit z predaja svojho obilia v meste Týrus.

Kto takto rozhodol?

A uprostred toho chaosu, zmätku a zdesenia prorok kladie otázku:

Kto takto rozhodol o Týre, čo odovzdával koruny, ktorého kupci boli kniežatami a obchodníci uznávaní na zemi? Kto takto rozhodol?

A odpoveď znie: *Rozhodol to Hospodin zástupov.* To hovorí prorok. Vidí ďalej a viac ako ostatní. Ostatní vidia vojenskú inváziu, obliehanie a porážku, chaos a zdesenie, prorok vidí rozhodnutie Hospodina. A prečo to tak Hospodin rozhodol? A odpoveď znie: *Aby pokoril pýchu a všetku nádheru a pohrdol všetkými uznávanými zeme.*

Týrus bolo jedno z najbohatších miest vtedajšieho sveta. Dá sa povedať, svetové obchodné cent-

rum. Obchodovalo so všetkými a preto aj ovplyvňovali všetkých. Nie vojenskou diktatúrou, ale peniazmi. O pýche a namyslenosti tohto mesta sa zmieňuje Biblia aj na iných miestach. Prorok Ezechiel sa mu prihovára:

Hoci je povýšené tvoje srdce a hovoríš: Som Boh, obývam sídlo bohov uprostred mora. Si však človek, nie Boh. Len vo svojej mysli si sa pokladal za Boha. (Ez 28, 2).

Pýcha je klamlivá predstava o sebe. Je ako bublina, ktorá rastie do obrovských rozmerov a ovplyvní celé okolie. Týrus bol pyšný a všetci ho obdivovali. Izaiáš však varuje – táto bubline splasne a nezostane z nej nič, len nárek a hanba. Lebo aj Izrael obdivoval toto mesto a aj keď veril v Boha, v skutočnosť, tak ako ostatní – veril v moc peňazí.

Keď nastala katastrofa, všetko sa zmenilo. Obyvatelia mesta buď zahynuli, alebo museli ujsť, no nenašli pokoja nikde. Bohatí schudobneli, veľmoci sa zahanbili. To, čo bolo isté ešte včera, dnes už neplatilo.

A tu sa tieto slová Písma prelínajú s našou súčasnosťou. Iste by to bolo mimoriadne zaujímavé, keby sme aj dnes počuli prorocké slová, ktoré by nám povedali – tak, čo sa bude diať, ako to bude pokračovať? No ak by aj zazneli, nemôžu mať tú istú váhu, ako zjavená pravda v Božom Slove. A tá nám stačí, lebo je vždy aktuálna. Dnešný text nám hovorí aspoň 2 veci:

Pýcha predchádza pád

Čo je to pýcha? Pýcha znamená postaviť človeka na miesto, ktoré patrí Bohu. Pýcha je sebaistota, ktorá

prekračuje všetky hranice. Nikdy si nebol človek tak istý svojimi schopnosťami a múdrosťou ako dnes. Ešte donedávna sme žili vo svete neobmedzených možností a schopnosti človeka poradiť si so všetkým. Ale – nezašli sme ďaleko v úplnej dôvere v našu schopnosť? Nestala sa práve pýcha aj v tejto dobe tou dominantnou oporou človeka? A neukazuje sa aj dnes, že táto opora je falošná, nedostatočná?

Boh riadi udalosti sveta

To je potešujúca i znepokojujúca správa. Potešujúca v tom, že žiadna udalosť, akýchkoľvek rozmerov nie je mimo Jeho pozornosti a podlieha Jeho vláde. Môžeme si byť istí, že Boh má pod kontrolou všetko dianie, a teda, že ani lístok na strome sa nepohne bez Jeho zvolenia. Ak Boh riadi udalosti sveta, potom si môžeme byť istí aj Jeho súdom. Vieme, že sa niekedy dejú aj zlé udalosti a k moci sa dostanú zlí ľudia, ktorí majú obrovský vplyv. No vieme, že Boh bude brať na zodpovednosť každého človeka. On spôsobil pád a dobytie mesta Týru. No tak, ako potrestal dobyté mesto, potrestá aj dobyvateľa.

To je potešujúce – Boh to má pod kontrolou. Ale je to aj znepokojujúce. Ak to má pod kontrolou, prečo sa niekedy udejú hrozné veci? Ľudské dejiny sú ich plné. Prečo Boh dovolí vojny, prečo dovolí prírodné katastrofy a prečo dovolí šíreniu korony? Áno, On niekedy dovolí. Nerozumieme tomu a modlíme sa, aby rýchlo zastavil aj túto katastrofu. Ale čo keď jej vyčíňanie dosiahne hrozné rozmery? Tomu nerozumieme. Koronavírus prepadol svet, a najmä Európu, neohlásene a nečakane. Vyčína a ľudia si uvedomujú svoju bezmocnosť. To, čo bolo včera naplánované, viac menej isté, pripravené, zaplatené, dnes už nie je. Áno, má to pokorujúci efekt.

No dobre, ale prečo tie obete?

A najviac sú postihnutí najslabší, ohrození sú dôchodcovia. Prečo trpia nevinní? Toto je ťažká otázka, ktorá neraz na zemi zaznela. Buďme si istí, že Bohu neunikne ani jedna smrť človeka, buďme si istí, že Jeho srdce je plné bolesti nad stratou jedného človeka a buďme si istí, že potrestá každú jednu nezmyselnú smrť. Ale niekedy to dovolí. Takéto udalosti sú varovné signály, sú pripomenutím, že sme ľudia, smrteľní, krehkí. Boh to dovolí, lebo On je večný Boh a k večnosti nás povolal a na tú večnosť nás pripravuje.

A napokon, Boh to dovolí, lebo dovolil, aby raz násilní ľudia takmer na smrť utýrali niekoho, kto bol veľmi vzácny, kto bol dobrý a nevinný. Dovolil, aby ho obesili na kríži, na ktorom sa zomieralo postupným udusením. Dovolil, hoci to bol Jeho Syn, aby sa mu pripísali rôzne zločiny a vynadali mu do lotrov. A Boh to dovolil – lebo v smrti Jeho Jediného Syna bola odsúdená ľudská pýcha. On bol zástupný „zdrvený za naše neprávosti“. (Iz 53, 5c) Keď tomuto porozumieme a znenávidíme tú

pýchu v sebe, otvoria sa nám oči pre poznanie Božej veľkosti a milosti. V Pánu Ježišovi Kristovi sa začína nový život, ktorý nikdy nekončí a smeruje do večnosti.

To je našou oporou, nádejou v týchto dňoch. Ale nie len pre nás – nenechajme si to pre seba. Pozrieme sa okolo seba, všimajme si iných ľudí – lekárov a sestričky v nemocnici, lekárníčky, predavačky v obchode, pumpárov, policajtov, poštarov a všetkých, ktorí nemajú istotu, či to neschytajú. Nech počujú evanjelium, nech počujú o Kristu, nech sa začne v ich živote diať niečo nové!

Zvláštny záver kapitoly

Vráťme sa k Izaiášovi a prorocktvu o meste Týrus. Záver tejto kapitoly je zvláštny (v. 15–18). Ako to pochopiť? Izaiáš prorokuje, že mesto Týrus ešte dostane šancu a on ju aj využije, tak ako bol zvyknutý. Znovu si zoženie spojencov. Je to pripodobnené neviestke, prostitútke, ktorá si nadháňa klientov.

Ale ten zisk mu nezostane, napokon, všetko putuje do „Božej pokladne“. Čo to znamená? Že nakoniec vynikne Boh sám a Jeho sláva. To omnoho viac a ďaleko pesterjšie opisuje posledná kniha Biblie (Zjavenie Jána) a jej posledné kapitoly. Tam sa stretávame s ilustráciou mesta, ktoré nestaval človek, teda nebude v ňom dominovať ľudská pýcha. Ale to mesto bude plné ľudí – bude to zvláštne spoločenstvo.

A v tej kapitole sa nachádza veta: *...národy sveta prinesú doň svoju slávu.* (Zj 21, 24–26). Len tam v tom budúcom meste sa spojí Božia sláva a ľudská sláva, nebudú v konkurencii, ale to slávne ľudské bude odrážať Božiu veľkosť a milosť. Pýcha tam nebude mať miesto.

Začal som príbehom o Jonášovi. Ten príbeh a dnešný text nám hovoria, že náš Boh je Bohom národov a celého sveta. Toto poznať, pred Ním sa pokoriť, je cesta záchrany. Aj keď sme uverili v Pána Ježiša Krista – a teda v ňom sme boli zbavení pýchy, ani si neuvedomujeme, aký má na nás stále vplyv.

Niekedy až keď sme v ťažkostiach, v bezradnosti, zistíme, akí sme boli sebaistí, pyšní, namyslení. Až v ťažkostiach a bezradnosti zisťujeme, koľko prázdnych bublín vzbudzovalo náš obdiv a koľko sme investovali do niečoho, čo nestojí za to. Aj tieto ťažkosti a úzkosť, ktorá na nás prichádza v súvislosti s koronavírusom, považujeme za príležitosť upratať vo svojom srdci a dovoliť Bohu, aby to On urobil – v zmysle tej Dávidovej prosby:

Skúmaj ma Bože a poznaj moje srdce. Skús ma a poznaj moje myšlienky a vidz, či je vo mne nejaká zlá cesta a veď ma cestou večnosti! (Žalm 139, 23–24Roh). ■

(Odznelo v nedeľu 22. 3. 2020)

OKOLO KOHO SA TO CELÉ TOČÍ? (Zamyslenie)

Známy oddiel Písma o ustarostenosti (Matúš 6, 25–34) je zvlášť aktuálny v dnešnej situácii. Veľmi ľahko sa nás zmocní strach, ustarostenosť a malomyseľnosť. Pán Ježiš nás v tomto texte vystriha pred tým, aby sme sa *stále točili okolo seba*.

Náš život, zdravie, jedenie, čo si obliecť (ako sa chrániť), kde ísť a nejst', to všetko môže naplniť celú kapacitu nášho myslenia a zobrať nám všetok čas, silu a radosť.

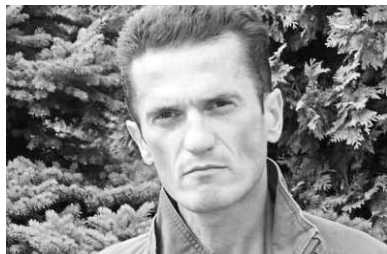
Uprostred napomínania sa nás Pán pýta jednoduchú otázku: *Kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život, čo len o jediný lakeť?* (27) Mohli by sme to preložiť aj „o jediný deň, hodinu, minútu?“ Treba byť rozumný a zodpovedný, ale nie ustarostený! Točiť sa stále okolo seba nám nepomôže, ba naopak, odvedie od cieľa.

Tým cieľom je Božie kráľovstvo. O tom hovorí predposledný verš: *Hľadajte však najprv Božie kráľovstvo!* (33a). Boh chce byť v strede nášho myslenia, očakávania a túžob. Okolo Neho sa to všetko točí. To nás Pán Ježiš učí aj v „modlitbe k Otcovi“ (9–13), v ktorej najprv zameriava našu pozornosť na posvätenie Jeho mena, príchod Jeho kráľovstva a vyzýva nás, aby sme sa modlili za uskutočnenie Jeho vôle. Život s „Bohom v strede“ nás uzdravuje z modlárstva, ktoré chce do toho streda prepašovať niečo iné, no predovšetkým svoje JA.

A tak sa aj v tejto ťažkej situácii skloňme pred naším Bohom a Spasiteľom, žiadajme Ho o to, aby sa Jeho vôľa stala aj našou, a Jeho závery našimi túžbami. Usilujme o to, aby On bol v strede a to všetko ostatné nám bude pridané. ■ **(Peter Prištiak)**

ODKAZ KVETNEJ NEDELE

(Mk 11, 1-11)

PAVOL BOMBA, (Kazateľ CB Kalinovo)

Na Kvetnú nedeľu si pripomínáme Ježišov posledný vstup do Jeruzalema, tzv. cestu utrpenia. Zaznamenávajú ho všetky štyri evanjeliá a prekladatelia Biblie ho nazývajú slávnostným, resp. triumfálnym vstupom. Možno v ich predstavách Pán Ježiš naozaj tak slávnostne a triumfálne pôsobil. Možno takéto pôsobenie Jeho príchodu dodával skandujúci sprievod. Pravdou však je, že v Ježišovom prežívaní a správaní nie je ani náznak triumfálnosti či slávnostnosti, naopak, trpko a s bolesťou v srdci znáša túto okázalú demonštráciu.

To ešte viac podnecuje otázku, aký je význam onej udalosti. Autori evanjelií pri jej opise dbajú na to, aby čo najviac jej detailov podopreli starozákonnými „písmami“ a aby zdôraznili, ako Pán, s presnosťou švajčiarskych hodiniek, podľa nich šliapal. My nemusíme na tom bážiť, stačí, ak si budeme vedomí ich zámerov vzhľadom k svojim dobovým adresátom. Pravdaže, Ježiš sa nebráni symbolike kráľovskej hodnosti, ktorú pripomína Zacháriašova zmienka o zachraňujúcom kráľovi, jazdacom na oslovi, na ktorom ešte nik nesedel. Je naozaj zasľúbeným Mesiášom, ktorý prichádza zachrániť Izrael. Lenže keď vojde do mesta, všetci sú rozrušení a pobúrení sa pýtajú: kto to je? (Mt 21, 10). O nadšení a radošti z „identifikácie“ Mesiáša zrazu niet ani chýru.

Ježišov vstup do Jeruzalema si vydobyl pevné miesto v cirkevnej tradícii a pochopiteľne sa mu snažíme nájsť primeranú teologicko-duchovnú závažnosť. Faktom zostáva, že samotná udalosť nijako neovplyvnila nasledujúci vývoj, ani Ježišovo dielo, ktoré šiel vykonať. Jej hodnota je skôr výpovedná. Aktuálne vypovedá o tom, ako vnímali Ježiša zástupy v krátkom časovom výseku a ako to súviselo s ich celkovým postojom k nemu, ktorý sa vykryštalizoval o pár dní.

Ježiš mlčí. Jeho príchod je tichý, bez slov. Pripisujú sa tomu skryté významy, napríklad, že rozprávanie chcel nahradiť symbolickým správaním. Pokorný a tichý, jednoducho oblečený jazdec, používajúci namiesto statného koňa osla, predstavuje „kráľa“, ktorý prichádza na trón, no cestou maximálneho poníženia. Zdá sa, že šlo o tento účel, o akúsi inscenovanú názornú kázeň, ktorá mala prítomným priblížiť to, čo ešte nevedeli.

Učeníci prehodili cez osla svoje plášte, aby si na ne sadol. To sa zvyklo robiť pri kráľovskej aklamácii, alebo pri vítaní kráľa, ktorý sa vracal z víťaznej bitky. Myšlienkové pozadie ich správania bolo asi takéto: toto je kráľovský Mesiáš s úlohou božského pomstiteľa, ktorý nás ide oslobodiť od národnostného útlaku Rimanov. Ostatní naňho prevolávajú *Hosanna*, v čom bol vypočítavý mix prosby o pomoc (pôvodný význam), vzdávania slá-

vy a osobných ambícií. A ďalej kričia: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, navrátiť v dokonalej podobe Dávidovo kráľovstvo (v. 9-10), obnoviť nášmu národu náboženskú, politickú a vojenskú moc, akú sme mali za jeho čias.

Pán Ježiš mlčí, srdce mu naplňa bôľ. On prichádza za vybojovať víťazstvo nad mocou zla a hriechu v ľudských životoch a ide to dosiahnuť vlastným obetovaním sa za ľudí celého sveta a umučením na kríži. Áno, jeho agenda je v prvom rade abstraktne invazívna, vniká do života jednotlivca duševnými procesmi, zasahuje jeho svedomie, núti ho k sebakúmaniu, preto mnohým nevyhovuje. Ide obnoviť prístup človeka k Bohu, nie zašlú monarchiu. Nájde sa niekto, kto má aspoň šajn, o čo tu ide? Chcú sa ho majetnícky zmocniť a napasovať do svojich očakávaní. Hodíť do zosnovanej funkcie, síce vyčítanej z posvätných textov, ale svojvoľne znetvorenej vo vlastných predstavách. Zostáva pre nich krátkodobým kráľom. Cudším a nepoznaným. Kráľom dovtedy, pokiaľ sa „nevyfarbí“.

Aké je smutné, keď nám ľudia nerozumejú, ako ťažko to znášame. O koľko smutnejšie je, keď my nerozumieme Ježišovi. On prichádza aj dnes do našich životov a chce v nich niečo urobiť. Je dôležité, s čím sa stretne. Aké sú naše túžby, očakávania, ktoré doňho vkladáme?

V poznaní zjavnej pravdy o Ježišovi sme na tom lepšie, než jeruzalemské zástupy. Vieme, kým je a aké sú jeho hlavné úlohy. Otázna je skôr naša neviditeľná zameranosť. S akými postojmi, myšlienkami, záujmami sa sústreďujeme okolo TOHO, ktorý prichádza a ide na kríž? To nech je predmetom nášho rozjímania. Pri všetkej spontánnosti a úprimnosti pred Pánom dbajme na pozorovanie a registrovanie vlastného prežívania, vyjadreného v intímnej reči pre seba aj správania navonok. Ježiša viac ako čokoľvek iné, vrátane hlbokéj úcty voči nemu, poteší to, ak budeme spolu s ním zomierať seba, strácať svoju dušu preňho, zapierať seba, púšťať ho do oblastí, kde sme ho doteraz ešte nepustili. Ak mu dovolíme, obrazne povedané, umývať naše nohy, očisťovať najtajnejšie a najšpinavšie zákutia svojho vnútra. Tie, ktoré sú najviac zasmradené.

Skrátka robiť to, čomu sa podvedome najviac bránime, ale čo je najpotrebnejšie.

Správanie sa skandujúcich ľudí vo svetle Ježišovej krížovej cesty nám nastavuje zrkadlo, aké je naše očakávanie naňho. V období celosvetovej pandemickej krízy počuť z úst kresťanov časté povzbudzovanie k tomu, aby sme mali v ňom nádej. Túto dôležitú požiadavku je nutné doplniť Pavlovým varovaním, aby sme svoju nádej v Kristovi neorientovali iba na pozemský život, lebo v takom prípade sme najbiednejší zo všetkých ľudí (1K 15, 19). Spoliehanie sa na jeho pomoc a ochranu v časných problémoch je úplne namieste a správne. Koľko kresťanov sa však v týchto dňoch pozerá za horizont, uvažuje o posledných veciach, očakáva jeho druhý príchod alebo dokonca ticho volá „príď, Pane Ježišu“?

Máme hneď poruke argumenty pre odmietnutie takéhoto nastavenia. Vôbec však pri ňom nejde o útek z boja, pred kresťanskou povinnosťou pomôcť spoločnosti a konkrétnym trpiacim, ale o niečo iné. O to, že ak deklarujeme veľkolepú nádej v Ježišovi, mali by sme si v pokore položiť otázku, či aj on sa môže stotožniť s našimi nádejami, ktoré doňho vkladáme (nielen v momentálnej situácii). Pokiaľ obsahom našich nádejí na Krista budú vždy iba veci časného života, iba naše fyzické dobro, zbavenie sa ťažkostí tohto sveta, upnutie iba na to, kedy sa už konečne vrátíme do zlatých „normálnych“ kolají, stratíme zo zreteľa zásadný výdobytok Kristovho diela pre nás.

Modlitba: Pane, prosím, aby každý môj prístup k Tebe poznačovalo vedomie tvojho kríža, Tvojej zástupnej smrti za mňa. Každý stav duše, komunikácia či prejav nech odráža tento kľúčový znak Tvojej hodnoty pre mňa. Daj mi schopnosť múdro stáť a pracovať v prítomnej realite, no zároveň vidieť v hlbšej perspektíve tvoje skutky a cesty, ktoré v plnosti časov pre mňa pripravuješ a na ktoré ma vedieš. Amen. ■

AHOJ BRATISLAVO!

PETR KUČERA

(V súčasnosti kazateľ vo Frýdku-Místku, od 1. septembra kazateľ v zbore BA Cukrová.)

U vás to asi vypadá stejně jako u nás. Ticho, klid na ulicích, lidé doma a spousta otazníků v hlavě. My kazatelé máme za povinnost hledat odpovědi na otázky doby v Bibli. Jedna souvislost dnešní doby s Bibli mě napadla, a tak o ní přemýšlím. A protože se zčásti týká ekonomiky, navštívil jsem dokonce jednu rodinu ekonomů, abych s nimi tuto věc zkonzultoval!

O co jde? Vše je zapsáno v biblické knize Leviticus. Tato kniha, Třetí Mojžíšova, je biblická kniha, které se čtenáři spíše vyhýbají. Já sám se k ní rád vracívám. V její 24. kapitole jsou ustanovení o roku odpočinutí. Po šesti letech nastane rok, kdy si všichni Izraelci mají odpočinout. I země si má vydechnout. To, co na ní vyrostlo, mají sklídit otroci, přistěhovalci a chudí.

Je to pozoruhodné ustanovení, o kterém ani nevíme, zdali se vůbec někdy dodržovalo. Je to nařízení pro zemědělskou společnost, ale zkusme si představit, že by platilo dodnes. Jednou za sedm let by lidé nepracovali. Sabatikl. Odpočinutí. Nadýchnutí. Snědli by nahromaděné zásoby, třeba i ty tukové na vlastním těle. Dodělali by různé „resty“, nedodělky. Měli by čas sejít se i se vzdálenými známými a přáteli, získali by nadhled nad životem.

Jakkoli je dnes, v době epidemie, situace vážná, příjemný stín tohoto přikázání zřejmě zažíváme. Aspoň částí jsme ustali v práci, neženeme se nikam dál, snad i příroda si vydechla a možná cítíme větší závislost na Bohu.

A právě závislost na Bohu byl další užitek, který mohl Izrael z tohoto ustanovení přijmout. Bůh mu výslovně říká: „*Na můj rozkaz sestoupí na vás šestého roku požehnání, takže země vydá úrodu na tři roky*“ Izraelský rolník musel uvěřit Bohu, že mu skutečně požehná. Musel neudělat onen krok dopředu a věřit, že se Bůh postará. A i my dnes stojíme. Části se zastavil běh světa. A nezbývá nám než věřit, že se Bůh nějak postará.

Ale vracím se ke zmíněnému ročnímu rytmu 6 let + 1 rok. Nesmírně zajímavé ustanovení! Sedmý rok nebudeš nic dělat. Možná je tak nastavena celá země a my jsme ji bičovali k vydávání dalšího a dalšího užitku. Mačkali jako vyšťavený citron. Možná přišla odpověď. Prostě to nějak prasklo.

Ať je to jakkoliv, ono ustanovení, že by měl člověk v životě pravidelně zabrzdit, je velmi moudré. Takovým obdobím může být předvelikonoční čas pústu, nyní násobený epidemií. Třeba se s námi něco dobrého stane.

Přeji hezký týden od této středy na příští. (1. 4. 2020) ■

LEN NA ILUSTRÁCIU PRINÁŠAME POHĽAD NA ONLINE ŽIVOT V BRATISLAVSKOM ZBORE NA CUKROVEJ Z 9. APRÍLA.

Milí priatelia, milé sestry, milí bratia,
Aj tento mail je jedným zo spôsobov, ako byť v kontakte, ako byť informovaní, ako byť spolu.

STARŠOVSTVO ZBORU

V pondelok 6. 4. sa uskutočnilo ďalšie online stretnutie staršovstva zboru.

- Diskutovali sme o otázke bohoslužieb na ďalšie obdobie, o tom, v akej podobe ich vyslať tak, aby boli povzbudením a oslovením pre všetkých, ktorí ich na internete sledujú – pre naše spoločenstvo, ale aj pre široký okruh ľudí na internete.
- Hovorili sme o spôsobe komunikácie s členmi zboru. Členom zboru zasielame pravidelne každý týždeň informačný mail. Všetkým, ktorí nemajú internet posielame okrem informácií vytlačené informácie, kázne a príhovory.
- Informovali sme vedúcich jednotlivých zborových aktivít o možnosti organizovať skupinové stretnutia cez platformu zoom, ktorú sme pre zborové potreby zakúpili.
- K informácii o tom, že počas sviatkov budú otvorené kostoly, ktorú ste možno zachytili v médiách, chceme uviesť, že BUDOVA NAŠEJ MOD-LITEBNE NEBUDE OTVORENÁ.

Pastiersky list od rady CB

V prílohe zasielame list, ktorý sme dostali od Rady CB s prosbou o preposlanie všetkým členom. K otázke Večere Pánovej, ktorá sa v liste tiež spomína, chceme doplniť, že staršovstvo na svojich online stretnutiach aj o tejto otázke diskutuje a hľadá vhodný spôsob vysluhovania a prijímania Večere Pánovej, ak by súčasná situácia trvala dlhodobo.

Potravinová pomoc pre ľudí bez domova

Povzbudzujeme každého, kto je ochotný a má záujem, aby sa pripojil k projektu zboru Kaplnka, študentov BilGymu a komunity Baraka – zabezpečiť potraviny určené miestu a distribuovať ich predajcom Nota Bene, ktorí sú v tomto období bez práce – bez možnosti predávať časopis Nota Bene a zarobiť si tak na stravu a platbu za bývanie v ubytovniach. Pomôcť môžete tiež finančným príspevkom. Bližšie informácie zasielame v prílohe.

Zborové aktivity

Sme radi, že sa rozbehli viaceré zborové aktivity, každá iným spôsobom, podľa toho, ako to danej skupine vyhovuje alebo aké majú možnosti. Budeme radi, keď nám napíšete svoje skúsenosti z týchto „stretnutí“, môžu byť inšpiráciou a pomocou pre iných.

Milé sestry, milí bratia,
sme radi, že napriek pre mnohých náročnej situácii nikto z nás nie je bez potrebnej pomoci a že s mnohými z Vás môžeme byť aj v osobnom – telefonickom kontakte.

Stále platí, že

- ak máte čokoľvek, s čím by ste sa chceli zdieľať s ostatnými, zavolajte nám, potešíme sa.

- ak potrebujete pomoc, neváhajte sa obrátiť na kohokoľvek – či už člena staršovstva, alebo Zuzku Banovú alebo mňa, alebo kohokoľvek zo zboru.

- ak sa potrebujete porozprávať, či už o bežných veciach alebo duchovných, zatelefonujte. Členovia staršovstva, kazateľ Daniel Pastirčák a verím, že v prípade potreby aj kazateľ Petr Kučera, sú k dispozícii. ■

Dagmar Danelová

POMOC ĽUĎOM BEZ DOMOVA

FINANČNÁ POMOC

Ak chcete prispieť finančne, informácie nájdete na www.notabene.darujeme.sk/727

ZBIERKA POTRAVÍN PRE PREDAJCOV NOTA BENE

Môžete prispieť balíčkom potrebných vecí podľa rozpisu nižšie.

Návrh na jeden balíček:

Konzerva raňajky a večera (rybičky, paštéta) / Konzerva obed (napr. guláš, morcadella, mäso v konzervy, suchá klobása) / Príloha obed (napr. múka, ryža, strukoviny, cestoviny, balíček zemiakov)
Niečo sladké (napr. med, čokoláda, cukríky) / Niečo slané (napr. chipsy, chrumky, oriešky) / Olej 1 l
Balená šunka alebo suchá saláma s trvanlivosťou aspoň 1 týždeň / Mlieko trvanlivé
niečo hygienické (napr. šampón, sprchový gél, mydlo, toaletný papier) / pekný odkaz
káva (turek), čaj / konzerva zeleniny (napr. hrášok, kukurica, lečo, pretlak, paradajky)

Balíčky prijímame na Haanovej ulici za budovou Bilgym do bielej dodávky
v termíne **od 13. 4. 2020 do odvolania**, v pondelok – piatok v čase od 14:00–17:00 hod.

Kontakt: Pavol Beliš 0917 510 473

KOMUNITA PEVNÉHO STREDU

Stávame sa tým, čo uctieваме (*Deut 5, 6–10, Mt 15, 29–31*)

MAREK MARKUŠ (CB Bratislava-Cukrová.)

Pandémia koronavírusu a zastavenie ekonomiky má na našu planétu paradoxné dôsledky – satelity hlásia vyčistenie ovzdušia a zníženie emisií nad Čínou, aké si nikto nevedel ani predstaviť. V kanáloch Benátok sa po desaťročiach vyčistila voda a objavili sa ryby. Mnohí ľudia hovoria, že planéta to už nemohla vydržať a povedala si: „Dost!“ Panteizmus je dnes v kurze – Stvoriteľ a stvorenstvo je vlastne tá istá vec a poslaním človeka je naladiť sa na pozitívnu energiu kozmu, lebo inak sa váhy vesmírnej rovnováhy vychýlia a dôsledkom sú pohromy a choroby. Trestá nás smrtiacim vírusom božský vesmír? Súčasná kríza odhaľuje rôzne, často protirečivé veci a odкрýva, čo je pre nás naozaj dôležité, k čomu upierame svoje absolútne túžby, alebo povedané biblickým jazykom – čo, alebo koho naozaj uctieваме?

Kto, alebo čo sú naši bohovia?

Táto úvaha vznikla v sérii kázni na tému komunity, a toho, ako nám staroveké dedičstvo Desatora pomáha porozumieť, čo to znamená žiť v komunite – ako treba žiť, aby naše spoločnosti nielenže netrpeli, ale aby sa rozvíjali a zdravo napredovali. Druhé prikázanie sa dá zhrnúť takto: *Boh je jeden. Nesmieš uctievať iného Boha. Nesmieš sa klaňať iným bohom a bôžikom, pretože žiadni iní nie sú. Nesmieš si zhmotniť boha do žiadnej stvorenej veci alebo predstavy, pretože akákoľvek zámena čohokoľvek stvoreného za Stvoriteľa, ťa zotročí. A to bude mať pre teba ničivé dôsledky (Deut 5, 6–10).*

Prvé a druhé prikázanie Desatora je priamou ozvenou veľkého príbehu o stvorení sveta v prvých kapitolách knihy Genézy a sú to smerovky, ktoré Hebrejom ukazovali dve veci:

Prvá smerovka ukazuje na chrámový obraz stvorenia človeka na Boží obraz a jeho umiestnenia do záhradnej svätyne. Človek bol povolaný byť tam kráľovským kňazom – akýmsi nakloneným zrkadlom (v obraze N. T. Wrighta), ktoré jedným smerom odráža Božiu láskavú múdrosť správcovstva smerom k stvorenstvu (kráľovská rola), a naopak, druhým smerom odráža chválu človeka a celého stvorenstva vo vďačnej bohoslužbe späť k Stvoriteľovi (kňazská rola).

Druhá smerovka však pripomína, že človek sa rozhodol byť zrkadlom sám sebe. Nevidí Boha a nevidí ani stvorenie s jeho potrebami – vidí len sám seba. Človek však nie je boh, akokoľvek si to navráva – dni, ktoré žijeme sú toho drastickým pripomenutím. Ale potreba naplniť uvoľnené miesto po Bohu, potreba nasmerovať niekam absolútne túžby hlboko zapísané do ľudského vnútra, potre-

ba uctievať niečo väčšie ako ja, je prisilná. A tak si človek zbožstí iné stvorené veci či stvorenia – svojho partnera, svoje deti, rodinu, strom, kravu, kariéru, sochu z kameňa či dreva, národ, hudbu, futbal, čokoľvek.

Druhé prikázanie

malo byť nástrojom, ako vrátiť naklonené zrkadlo ľudského poslania v prírode a v dejinách späť do správnej polohy. Do polohy pravej bohoslužby voči jedinému Bohu a do polohy múdreho správcovstva zeme. Zákon proti modlárstvu však zjavne nestačil. Ďalším Božím nástrojom napomínania, poukazovania na zlé zdroje naplňovania našich potrieb boli potom proroci. Po stáročia ľudia počúvali ich výzvy: *Kajajte sa, odvráťte sa od prázdnych modiel, vráťte sa k jedinému Bohu, lebo bude zle.* Ničivé dôsledky, pred ktorými proroci varovali, znejú našim post-osvietenským ušiam ako hrozné vyhrážky nahnevaného Boha. Ale v starovekom porozumení sveta to neboli vyhrážky, bolo to konštatovanie toho, ako svet funguje:

Ak je Boh morálny – t.j. ak jasne rozlišuje medzi dobrom a zlom – tak aj svet, ktorý stvoril, má nezmažateľnú morálnu pečať a konanie zla sa principiálne nemôže vyhnúť zlým dôsledkom. Prísľub požehnaní a kľatieb na konci zákona (Deut 28.kap) je bolestivým a dlhým výpočtom ničivých dôsledkov toho, keď sú zrkadlá ľudských srdiec obrátené sami na seba. Všetci hebrejskí proroci boli dedičmi tohto možišovského kázania a najlepšie to zhrnul Jeremiáš, ktorý hneď v úvode tľmočí Božie posolstvo: *Dvach zločinnov sa dopustil môj ľud: mňa opustil, prameň živej vody a vykopal si iné cisterny, cisterny popraskané, ktoré neudržia vodu.* (Jer

2, 13). Jeremiáš neskôr zovšeobecňuje dlhodobý prorocký problém takto: *Stále k vám posielam svojich služobníkov, prorokov, s odkazom: Odvráťte sa všetci od svojej zlej cesty, napravte svoje skutky a nechodte za cudzími bohmi...* (35, 15).

Modlárstvo

Najčastejšou formou moderného modlárstva je dnes chodenie za cudzími bohmi moci, sexu a peňazí (skvelú knihu *Falošní bohovia* o tom napísal Tim Keller). Najzavádzajúcejšou formou modlárstva však je od pradávnych čias zbožštenie tých naozaj dobrých, posvätných Božích darov, medzi ktoré patria rodina, práca a najmä náboženstvo. A začína to už u Mojžiša – prvé zlaté teľa, ktorému sa Izraelci na púšti poklonili nebol nejaký pohan-ský bôžik, ale zobrazenie Boha, s ktorým ich zoznamoval Mojžiš (Ex 32). Neskôr sa dôležitým symbolom Božej záchrany stal bronzový had (Num 21). Bol to taký dôležitý symbol spasenia, že sám Ježiš ho pri rozhovore s Nikodémom použil ako metaforu svojho vlastného spasiteľského posolania (Ján 3). Ale v dejinách Izraelského národa prišiel moment, keď bohobojný kráľ Chizkija *...robil to, čo uznáva Hospodín za správne – odstránil výšiny, rozmlátil posvätné stĺpy, zotal posvätný kôl a rozbil bronzového hada, ktorého zhotovil Mojžiš. Až dovtedy mu totiž Izraeliti páľili tymian...*, (2 Kráľ 18) – Izraeliti viac uctievali bronzového hada, ako pravého Boha.

V biblickom príbehu sa tento zdvihnutý prst vynára opakovane – ako nejaký korektív, ktorý ukazuje, že naše vlastné náboženstvo: zbožne opatrované tradície, kostoly, oltáre, spevokoly, púte, chvály, modlitby a zhromaždenia sa môžu stať najväčšou prekážkou na ceste k Bohu. A nikde to nie je vyjadrené jadrnejšie ako v 1. kapitole Izaiáša. Mám rád naliehavosť, ktorú tomuto textu dal biblista Eugene Peterson. Najprv Boh doslova kričí: *Zastavte tento bohoslužobný cirkus...* ale končí zmierlivo: *Pod'ťe, sadnite si a vyjasnite si to! Aj keď sú vaše hriechy červené ako krv, budú belšie ako sneh.*

Ako sa to však stane? Ako krvavé hriechy Hebrejov zbelejú ako sneh? Ved' presne nato - na ospravedlnenie hriechov - mali slúžiť obety, kadidlá a chrámové bohoslužby, o ktorých tu ústami Izaiáša hovorí Boh, že ich „z duše nenávidí“ (Iz.1, 14) – Inými slovami, ako sa naozaj vychýlené zrkadlo ľudských srdiec vráti do tej správnej polohy?

Po Izaiášovi prišli ďalší proroci, ale po Malachiášovi sa odmlčali. Až po 400 rokoch konečne zaznel z púšte hlas Jána Krstiteľa a hneď po ňom zaznel v Galilejských mestečkách hlas Ježiša z Nazareta. A všetci rozpozнали, že hlas dávnych prorokov sa medzi Boží ľud vrátil. A Ježiš začína svoje verejné pôsobenie naozaj v línii svojich predchodcov: *Číňte pokánie, kajajte sa...*, po čom verní Izraelci čakali staré dobré prorocké volanie: „...lebo bude zle a trest vás neminie!“ Ale Ježiš pokračuje úplne inak:

*„...lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo. (Mt 4, 17). Ježiš následne chodí z mestečka do mestečka, ohlasuje evanjelium kráľovstva a uzdravuje každý ne-duh a chorobu medzi ľuďmi. Z Ježišovho počínania a jeho zvesti je zmätený aj sám Ján Krstiteľ: Si ty ten vyvolený, alebo máme čakať iného? Akoby sa Ján pýtal: „Od proroka predsa čakáme hromy a blesky Božích súdov na všetkých modloslužobníkov a od Mesiáša čakáme vyslobodenie od pohanskej nadvlády. Nič z toho sme zatiaľ nepočuli...“ Ježiš mu len odkázal: *Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa zvestuje dobrá správa...*(Mt 11).*

Najbližšie k postavám starých prorokov sa Ježiš ocitá v situácii, keď karhá za nekajúcnosť celej mestské komunity Chorazinu, Betsaidy a Kafarnaumu. Po prikrých slovách súdu nenásleduje výzva k uctievaniu jediného Boha Izraela, ale Ježiš hovorí: *Všetko odovzdal Otec mne. Syna naozaj pozná len Otec a Otca dokonale pozná jeho Syn. Preto pod'ťe ku mne!* Toto už nie je zlá správa proroka, toto je úplne nová – dobrá správa. O modlárstve Ježiš nikde v evanjeliách priamo nehovorí, ale veľa hovorí o všetkých nesprávnych miestach, kam unikáme, kde hľadáme naplnenie našich potrieb: peniaze, rodina, dodržiavanie soboty, náboženské obrady, obety, chrámy, nadprirodzené zjavenia, atď. A ako alternatívu ku všetkým deravým cisternám, ktoré vodu neudržia, Ježiš opakovane a rôznymi spôsobmi hovorí: *pod'ťe ku mne, ja som ten prameň živej vody, o ktorom hovoril Jeremiáš.*

Evanjelista Matúš v strede svojho rozprávania, akoby na vrchole Ježišovho verejného vystúpenia, ponúka jeden malý (ale možno o to dôležitejší) obraz, ako to vyzerá *prísť k Ježišovi* – ako vyzerá tá *blízkosť Božieho kráľovstva* (Mt 15):

Keď sa raz Ježiš vrátil do Galilejského kraja z výletu pri mori, vystúpil na vrch a tam si sadol. Vrchy, kopce a vyvýšené miesta boli v staroveku tradičným miestom bohoslužieb. Na takýto kopec vyšiel Ježiš a zaujal miesto, kde predtým po stáročia možno bol nejaký oltár, stĺp či iný posvätný objekt. Tam sa okolo neho zhromaždili ľudia – veľa ľudí. Ale nie preto, aby sa zúčastnili bohoslužby, ale pretože priniesli chromých, mrzákov, slepých, nemých a mnoho iných. Kládli mu ich k nohám a Ježiš ich uzdravoval. A čo urobili ľudia? Najprv boli ohromení tým, čo sa tam deje. A vzápätí na to sa pustili do *oslavy Boha Izraela* – Jediného Boha. Neprišli na bohoslužbu, ale bohoslužba je presne to, k čomu tam došlo. A po skončení bohoslužby nasledovala veľká hostina, priamo tam na kopci – zázračné nasýtenie celého davu ľudí. A nemali by sme povedať, že *po skončení* bohoslužby. Spoločná hostina bola priamym pokračovaním bohoslužby, dokonca jej vyvrcholením. Podobným obrazom oveľa väčšej bohoslužby s oveľa lepšou hostinou, ktorú tiež vy-sluguje Ježiš, končí v Zjavení Jána celý biblický me-

ta-príbeh obnovy a spojenia neba a zeme na konci vekov (Zj 19).

Ako vyzerá pravá bohoslužba jedinému pravému Bohu?

Spoločenstvo núdznych, chorých a rôzne postihnutých, ktorí sa schádzajú okolo Ježiša - vteleného Boha a prichádzajú so svojimi potrebami a bolesťami k nemu, sa stáva miestom ich uzdravenia a nasýtenia. A oslava jediného pravého Boha je jedinou možnou reakciou na to, čo sa v takej komunite deje. Nasmerovaním sa na pevný stred, ktorým je Ježiš na vrchole kopcov našich životov, sa zrkadlá našej ľudskosti nastavujú do správneho uhla. A uzdravujúca múdrosť tak opäť plynie od Boha k ľuďom a vďačná chvála prúdi späť k ich Stvoriteľovi. Ježiš po svojej smrti a vzkriesení poslal svojho Ducha, aby obnovený Boží ľud - komunita zhromaždená okolo Krista - bol naďalej miestom uzdravujúcej Božej prítomnosti. Pretože ľudia v takej komunite sa začínajú podobáť na Ježiša - *stávame sa tým, čo uctieваме*. Preto vás volám k:

pozvaníu Ježiša na kopec našich rodín, aby zaujal miesto bôžikov materiálneho a finančného zabezpečenia, modiel dokonalého vzdelania a aktivít našich detí či zbierania vzrušujúcich zážitkov;

pozvaníu Ježiša na kopec našich firiem, škôl a iných organizácií, ktoré budujeme a zau-

jal miesto bôžikov maximalizácie zisku, neustáleho rastu a modly merateľných výsledkov;

pozvaníu Ježiša na kopec našich cirkví a zborov a zaujal miesto bôžikov našich liturgií, doktrínálnych nuáns, nedotknuteľných piesní, kostolov a majetkov;

pozvaníu Ježiša na kopec našich miestnych aj celonárodných komunít a zaujal miesto bôžika sociálnych istôt, blahobytu, modiel zábavy, umenia či športu, a najmä rozmazaného nárokovania si na všetko možné.

Dôkazom toho, že sme Ježišovi naozaj dovolili zaujať miesto na vrchole kopcov našich komunít, že naozaj nahradil našich falošných bohov a bôžikov bude: údiv nad tým, že *nemí hovoria*: t.j. že tí bez hlasu, bez vplyvu, zrazu hlas majú, sú vypočutí, sú reprezentovaní; údiv nad tým, že *chromí chodia*: t.j. že tí bez prístupu (k vzdelaniu, k zdraviu, k opatere) sa dostávajú k potrebným zdrojom a posúvajú sa, rastú ďalej; údiv nad tým, že *slepí vidia*: t.j. že aj zaslepení kritici, skeptici, pochybujúci, či inak blúdiaci, sú s láskou pozvaní a prijatí, aby prišli a uvideli.

Potom nebudeme všetci môcť inak, ako oslavovať Boha - jediného Boha Otca, jediného Boha Syna a jediného Boha Ducha. ■

(Odvysielané v Slovenskom rozhlase 29. marca)

Zastavte tento bohoslužobný cirkus!

Neznesiem už tie vaše triviálne nábožné hry
- obety a kadidlá, nedeľné zhromaždenia,
pravidelné sviatky a procesie - nemôžem ich vystáť.
Konferencie, semináre, nekonečné porady
a stretnutia pre to a pre tamto - som z nich unavený.
Mám už dosť všetkého vášho náboženstva,
keď ste pritom nasiaknutí zlom.
Pri vašich chválach odvrátim svoj zrak.
Pri ďalšom modlitebnom maratone si zapchám uši.
A viete prečo?
Pretože jednáte s ľuďmi ako s handrami - vaše ruky sú od krvi.

Choďte domov, umyte sa a upracte si konečne pred vlastným prahom.
Vydrhnite vlastné životy a vypracte haraburdy z vlastných sŕdc.
Povedzte zlu dosť! Naučte sa robiť dobro!
Obnovte spravodlivosť.
Zastaňte sa utláčaných a znevýhodnených.
Pustite bezdomovcov dnu.
Postarajte sa o opustené deti a zastaňte sa seniorov.

Podťe, sadnime si a vyjasnime si to!
Pretože Boží dekrét je takýto:
Aj keď sú vaše hriechy červené ako krv, budú belšie ako sneh.
Vaše temné previnenia vybielim ako vlnu.

Izaiáš 1,13-18

podľa Eugene Peterson, *The Message Bible*
(Colorado Springs: NavPress 2002), preklad Marek Markuš

Rubriku Misia redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s VLADIMÍROU VRAJOVOU.

MISIA V NEPÁLE V ČASE KORONY

PETER KURUC

Požehnaný deň vám prajeme! Od našich posledných správ ubehli viac ako tri mesiace. Preto prišiel čas, aby sme vás informovali, kam sa naše životy uberali.

Návrat do Nepálu na prelome rokov

Ako sme vás naposledy informovali, náš čas v Indii sme si užívali, ale mali sme zároveň aj veľké ťažkosti pracovať, alebo skôr sa zmieriť s niektorými vecami. Pracovať s chlapcami a dievčatami v domovoch bolo pre nás veľmi obohacujúce. Každú nedeľu sme mali možnosť deťom kázať (vďaka Leeninmu prekladu do hindčiny) a s dievčatami sme mali trikrát a s chlapcami štyrikrát týždenne biblické štúdiá, kde sme preberali hlavné biblické postavy a udalosti. V našej práci absolútne problém nebol, užívali sme si ju, s deťmi mali rôzne aktivity kedykoľvek mali čas, hrali futbal (pri čom som sa skoro roztopil pre miestne teploty). S dievčatami viacej, lebo chlapci mali zakázané sa z počítať hrať, starajú sa v podstate o seba sami, varia, upratujú, čistia. Neskôr sme vedúceho prehovorili, aby nám dovolil aj s nimi mať nejaké aktivity. Nevedeli sme sa však zmieriť ako s chlapcami, s ktorými sme bývali (dievčenský detský domov bol 20 km od chlapčenského), zaobchádzali. Leena tým pre jej citlivosť a empatiu doslova trpela. Vedúci chlapcov každý deň bili, ziapali na nich. Nie raz sa stalo, že jedného z chlapcov zranili, a potom sme ho brali do nemocnice na ošetrovanie.

Chceli sme ísť najskôr na políciu, ale po našej skúsenosti s políciou a ako jednoduché bolo pre majiteľa detského domova vyriešiť náš problém s parkovaním jedným telefónom, sme sa rozhodli tam radšej nejst. Nakoľko postupne rástol aj tlak zo strany pastora na to, aby sme finančne podporovali jeho misijné projekty, sme sa rozhodli z Indie odísť a vrátiť sa do Nepálu. V súvislosti s dnešnými problémami so svetovou pandémiou si myslíme, že sme urobili dobre a tento problematický čas je pre nás ľahšie zvládať v manželkinej krajine než v Indii. Myslíme si, že sme sa vrátili práve včas a Boh nás takto aj ochránil. Na druhej strane je nám ľúto, že sme nedokázali s chlapcami ostať, niečo na ich situácii zmeniť. No veríme, že naše mesiace s nimi im niečo dali po stránke duchovnej, aj psychickej. Úprimne nám veľmi chýbajú.

Podpora detí v provincii Sindupalchowk

Podporovanie detí štipendiami v Nepále pokračuje tak ako predtým. Začiatkom roka sme uhradili školné za 14 detí a mali sme s nimi spoločné aktivity. Túto príležitosť vždy spájame so zvestovaním evanjelia, lebo deti sú z hinduistických rodín. Deti dostávajú školské potreby, v zime šatstvo a platí sa im školné. Celková uhradená suma: 80000 NPR, podľa súčasného kurzu asi 615 Eur. Ďakujeme!

Podpora detí v detskom domove a štipendia

Na polročnú podporu detí v detskom domove a štipendia deťom v iných projektoch sme venovali 120 000 NPR, čo je asi 923 Eur.

Už dlhobojšie sme sa snažili navýšiť počet detí, ktoré by sme mohli podporovať v detskom domove, ktorý vlastní náš miestny zbor. Mali sme viacero záujemcov o podporu práve sirôt. Najskôr nám bolo dlhodobo prisľúbené z detského domova, ktorý podporujeme, že plánujú navýšiť kapacitu detí. Zbor sa však rozhodol, že postaví 500 kostolov (zhromaždení) len v údolí Káthmandú, a to bude ich terajšia vízia a smerovanie. Boli sme a sme z toho znechutení, nakoľko stavenie budov-kostolov v každej ulici za veľké peniaze (často na úver), keď v uliciach žijú deti bez opateru a kopa chudobných, považujeme za nevhodné.

Navštívili sme ďalšie detské domovy, o ktorých sme sa dozvedeli od známych, z internetu, ale vo všetkých prípadoch sa jednalo o „rodinné“ detské domovy, ktoré by sa dali opísať ako biznis so starostlivosťou o deti, s ktorými máme z minulosti veľmi zlé skúsenosti.

Naše OZ a finančné možnosti nie sú na otvorenie vlastného detského domova zďaleka dostatočné, a preto v minimálne najbližšej budúcnosti nevieme podporovať viac detí, hoci by sme naozaj veľmi radi.

Naše životy, súčasná situácia v Nepále a budúcnosť

Počas posledného mesiaca v Indii, odkedy sme sa vrátili do Nepálu, zvažujeme s Leenou, čo ďalej. Náš čas v Indii v žiadnom prípade nepovažujeme za zbytočný, napriek tomu sme z toho obaja veľmi smutní a na deti často spomínáme. Z posledných rokov a najmä minulého, sme obaja psychicky veľmi unavení a znechutení z mnohých

KORONAVÍRUS NÁS KAŽDODENNÝ

TOMÁŠ KOMRSKA

Marec 2020

Mesto čoraz viacej pustne. S pribúdajúcimi opatreniami sa z mesta postupne vytrácajú autá, taxíky, ľudia. Kam sa všetci podeli?

Niektorí, a nebolo ich málo, si začiatok opatrení pomýlili s bezbrehým voľnom, a tak sa vybrali pozberať a do vlasti dodať vzorky korony, a to hneď z epicentra v Taliansku. Veď, čo robíte paniku?! Nič tu nie je, nič nevidím, nič necítim. Ceny sú výnimočne nízke, tak poďme!

Teraz už niektorí z nich vidia a cítia. Za dosť vysokú cenu. A tak štát opatrenia pritvrdzuje.

Aj v čase inokedy najväčšej dopravnej špičky, len sem-tam nastúpi osamelý kovboj, lupič, robotník, chemik či chirurg. Ľudí si tentoraz triedim do kategórií podľa toho, čím majú zakrytú tvár – buď šatkou, šálom, respirátorom, filtrom či niektorým z pestrej palety rúšok, alebo sú obnažení nosiči.

Je mi to až trápne voči zdravotníkom v prvej línii, ale pre vodiča MHD nastal raj. Vyzbrojený rúškom, dezinfekčnými prostriedkami a denne zamestnávateľom odmeranou teplotou, putujem prázdny mestom. Žiadne kolóny, žiadne stresy a prípadní cestujúci sú odo mňa mechanicky oddelení viac

ako dva metre. Jedinou mojou starosťou je dávať pozor na čas, aby som neodišiel zo zastávky skôr, ako určuje grafikón.

Všetko sa zastavuje – ale na ako dlho? A čo teraz? Storočná pandémia a s ňou spojená karanténa pri nás aj nebývalé možnosti. Niektorí počítajú zrnká ryže v kilovom balení z rôznych obchodov, iní sa venujú zanedbaným súčastiam života, ale najmä máme všetci jedinečnú príležitosť sa zastaviť.

A zamyslieť sa a robiť veci, na ktoré nebol v zhone všedných dní čas.

Lebo nás stretlo niečo, čo nevidíme, nepoznáme, čo nás prevyšuje.

Istý chlapík, volal sa Zacheus, po stretnutí s Neznámym, čo ho prevyšoval a vošiel do jeho domu, sa rozhodol polovicu svojho majetku rozdať chudobným a každému, koho okradol, vynahradiť štvornásobne. (Lukáš 19, 5–10)

A to len na chvíľku zažil prítomnosť Nepoznaného, čo ho prevyšoval. A čo keby som ja, po stretnutí s Neznámym, ktorý ma prevyšuje, vrátil okradnutým štvornásobne?

Napríklad čas a láskavosť.

Veď teraz je na to láskavý čas. ■

vecí, ktoré sme videli, zažívame – koľko peňazí, podpory určenej na podporu detí je premrhaných atď. Podporovanie detí nás zďaleka nevyťažuje tak, aby sme ho mohli nazvať prácou. Podporu kresťanskej školy sme museli ukončiť, nakoľko sme prišli na to, že ľudia si financie nechávali pre seba a nám vystavovali falošné bloky (blok v Nepále tak či tak nič neznamená). Rovnako so súčasnou víziou zboru a jeho konaním nesúhlasíme.

Najmä pre stav mojich očí a toho, ako sme obaja psychicky unavení, sme sa rozhodli, že sa tento rok na neurčito vrátime na Slovensko. Nechceme sa tváriť, že niečo robíme, a pritom v skutočnosti nemáme čo. Obaja túžime byť s mojou rodinou na Slovensku a Leena potrebuje na dlhší čas zažiť pokojné podmienky. Pôvodnesme mali v pláne byť v Nepále dovtedy, dokiaľ nenastavíme veci, aby fungovali aj bez našej prítomnosti, prípadne návštevy raz ročne. Plány nám tak ako mnohým prekazil problém so svetovou pandémiou. Nepálska vláda v podstate situáciu ohľadom korony ignorovala a tvrdila až do konca marca, že v Nepále bol len jeden nakazený. Všetko fungovalo normálne, lietadlá lietali, turisti prichádzali. Pred tromi týždňami si zrazu uvedomili problém a nastalo zatvorenie všetkého a zákaz vychádzania. Armáda je v uliciach a ak niekto ide na ulicu, dostane palicou. Fungujú

len nemocnice a obchody s potravinami dve hodiny ráno a dve hodiny večer. Vláda stále tvrdí, že je v Nepále len 9 prípadov. Nevieme, čo si o tom myslieť, kiežby to bolo tak, ale nezdá sa nám to. Jedlo ešte máme a sme na krízové situácie zvyknutí po zemetraseniach, blokádach a podobných skúsenostiach z minulých rokov. Naším plánom je udržať začaté projekty a dôveru sponzorov. Veľmi radi by sme zamestnali jedného alebo viacerých bratov, ktorí by riadili veci tu v Nepále a rozšírili program sponzorovania chudobných detí. Či to bude možné, sa ukáže. Potom sa v priebehu roka vrátime s Leenou na Slovensko.

Prosba o modlitby

Veľmi vás prosíme, aby ste mysleli na deti, ktoré podporujeme a na Nepál. Pre rozvojové krajiny je súčasná situácia ťažšia, aj keď sa to možno nezdá, pretože málokto v rozvinutých krajinách zažil niečo podobné.

Rovnako prosím, modlite sa za deti bez rodičov, žijúce na ulici, pre ktoré každý jeden deň ich života znamená väčšiu neistotu, akú zažívame teraz my.

Prosím, myslite na naše zdravie. Pred dvoma týždňami sme si prešli nejakou virózou s Leenou, mne sa ťažšie dýchalo a mal som tlak na hrudi, ale bez horúčok, tak nevieme, či to bolo „ono“ alebo nie. ■

Z ROKOVANIA RCB

MAREC-APRÍL 2020

Rada diskutovala o aktuálnej situácii v súvislosti s epidémiou koronavírusu. Oceňuje včasné a užitočné informácie, ktoré v prvých dňoch poskytovalo predsedníctvo Rady kazateľom a zborom. Predseda Rady osloví kazateľov, aby zdieľali svoje pozitívne skúsenosti z osobného štúdia, pastoračnej starostlivosti, komunikácie a pod. v podmienkach, keď sa cirkev nemôže stretávať na spoločných zhromaždeniach. Rada plánuje krátku videopastorálku, napríklad, prostredníctvom platformy Zoom za účelom vzájomného kontaktu a povzbudenia v náročných podmienkach pandémie. Vhodný je termín v čase pôvodne plánovanej konferencie s Donaldom Carsonom.

Rada navrhla kazateľa Mareka Tomašoviča za správcu misijného zboru v Trnave a v prípade jeho zvolenia členským zhromaždením ho vymenuje za správcu zboru. Rada poveruje predsedu Rady, aby viedol voľbu.

Rada vymenovala:

Kazateľa Juraja Kohúta za administrátora misijného zboru v Trnave od 1. 4. 2020 až do vymenovania nového správcu zboru.

Kazateľa Martina Uhriňáka za administrátora zboru vo Vranove nad Topľou od 1. 4. 2020. Zároveň ďakuje kazateľovi Pavlovi Halžovi, ktorý aj po odchode na dôchodok mnoho rokov ochotne a usilovne vypomáhal ako administrátor nielen vo Vranove.

Rada zobrala na vedomie, že 1. 3. 2020 bol Peter Prištiak zvolený za kazateľa a správcu zboru v Michalovciach. Predpokladaný termín začiatku jeho služby v Michalovciach je koncom roku 2020.

Zástupcovia Rady sa stretli s komunitou Paradox v Bratislave, ktorej staršovstvo požiadalo o zriadenie misijného zboru. Rada s týmto návrhom súhlasí a predloží ho Konferencii CB.

Rada diskutovala o pripravovanom pilotnom návrhu metodiky na rozdeľovanie príspevku štátu. Považuje ho za veľmi dobrý materiál pre následnú diskusiu v cirkvi a z navrhnutých variantov preferuje variant s výraznou solidaritou. Takisto pripravovaný pilotný návrh mzdového predpisu (najmä tabuľka základných plátov) je dobrý materiál pre diskusiu v cirkvi.

Rada poverila predsedu Rady účasťou na Konferencii CB v ČR 22.–23. 5. 2020 v Brne.

Kancelária Rady bude štatutárov zborov informovať o povinnosti komunikovať prostredníctvom elektronických schránok a o postupe pre ich zriadenie a využívanie.

Komentované informácie z rokovania Rady CB 3. apríla 2020 formou videokonferencie, ktoré sú súčasťou Pastierskeho listu (str. 6)

Rada rozhodla o presunutí termínu konania Konferencie na 9.–10. októbra 2020. Počítame však aj s možnosťou, že nebude možné zorganizovať konferenciu v štandardnom formáte alebo vôbec.

Silný útlm ekonomickej aktivity sa dotkne príjmov ľudí aj príjmov zborov. Sme radi, že na stretnutí hospodárov a správcov zborov v Banskej Bystrici bol odsúhlasený rozpočet pre spoločné potreby cirkvi aj príspevky zborov na rok 2020, avšak zatiaľ nemohol byť potvrdený Konferenciou. Rada preto počíta s možnosťou, že v prípade potreby bude regulovať výšku výdavkov podľa roku 2019.

Návrhy na ordináciu a návrhy na zriadenie nových zborov sú stále aktuálne a pripravené a budú predložené najbližšej Konferencii.

V cirkvi sa začala diskusia o rozdeľovaní príspevku štátu a o mzdovom predpise. Rada počíta s možnosťou, že rozhodnutie o týchto otázkach sa asi presunie do roku 2021 (s platnosťou od roku 2022) a príspevok štátu sa bude aj v roku 2021 rozdeľovať podľa parametrov z roku 2019 (podobne ako to platí pre rok 2020).

Vzhľadom na to, že v zboroch neprebiehajú finančné zbierky, je dobré aj na túto našu zodpovednosť pamätať. Ak nemáme trvalé bankové príkazy a uprednostňujeme hotovosť do nedeľnej zbierky, môžeme sa aj teraz riadiť praxou, ku ktorej vyzýval apoštol Pavol zbory v Galácii a Korinte: každú nedeľu odložiť do zvláštnej obálky sumu, ktorú by sme normálne v nedeľu dali do zbierky na zhromaždení. Keď krízová situácia pominie, dar dáme do zbierky na prvých spoločných bohoslužbách: *Pokiaľ ide o zbierku pre svätých, aj vy urobte tak, ako som to prikázal cirkvám v Galácii. Nech si každý z vás v prvý deň po sobote odloží, čo by mohol usporiť (1Kor 16, 1–3).*

Rozhodnutie o konaní Večere Pánovej a spôsobe jej vysluhovania v zboroch počas zákazu zhromažďovania je ponechané na konkrétnom staršovstve. ■

(Spracované z podkladov RCB)

O PENIAZOCH, ŽIVOTOCH A DEMOKRACII

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

O 20 rokov neskôr minister zdravotníctva druhej Dzurindovej vlády, R. Zajac, vyhlásil, že aj zdravie je len tovar. A tak vydal pacientov do rúk poisťovní.

Prešlo ďalších 20 rokov a prišiel koronavírus. V Číne začali zomierať ľudia, krátko na to začal COVID-19 kosiť ľudí v Lombardii, potom v celej Európe, Amerike a nakoniec na všetkých obývaných kontinentoch. Prvé to schyťalo Taliansko a zareagovalo uzavretím Lombardska a Benátska. Pridali sa ďalšie, predovšetkým východné štáty EÚ. Tiež zavreli hranice a niektoré prikázali nosiť rúška. Izolácia a rúška sú zatiaľ jedinou známou ochranou. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) sa až do 11. marca bránila vyhlásiť celosvetovú pandémiu.. To už v Európe a USA zomieralo denne tisíce ľudí. D. Trump obvinil WHO z podcenenia situácie, zastavil finančné príspevky. Je iróniou, že tak spravil prezident, ktorý ako jeden z posledných uznal, že koronavírus je vážnou hrozbou. Asi 2 týždne po tom, ako WHO vyhlásila koronavírus za svetovú pandémiu, jej čelný predstaviteľ odporučil rúška nenosiť (sic). V polovici apríla podpredseda vlády R. Sulík vyhlásil, že na Slovensku vláda vyrobila z náказы fetiš a posmešne označil Slovensko za „najzarúškovanjšiu“ krajinu na svete. Následky nedôslednej izolácie nedali na seba dlho čakať – v dome seniorov v Pezinku zo dňa na deň pribudlo vyše 40 nakazených a krátko na to 6 mŕtvych (k 18. 4.). 16. apríla požiadal starosta Londýna britskú vládu, aby nariadila nosiť rúška. V Londýne totiž zomrelo 20 vodičov hromadnej dopravy.

Človek by čakal, že orgány EÚ nastúpia s tvrdými opatreniami na ochranu obyvateľstva. Nastúpili – ale na ochranu eko-

nomiky. Keď sa bývalý premiér P. Pellegrini vrátil z prvého „koronasummitu“ EÚ, šokovaný po návrate oznámil na tlačovke, že summit sa zaoberal takmer výlučne ochranou ekonomiky. V tom čase predsedníčka Európskej komisie kategoricky žiadala, aby štáty okamžite otvorili hranice, lebo tým môžu spôsobiť smrteľný šok ekonomike. A pridala – čerešničku na torte: V EÚ sa nesmú zatvárať vnútorné hranice, EÚ sa bude chrániť pred koronavírusom uzavretím vonkajších hraníc. Možno si nevšimla, že COVID-19 je vírus, nie migranti.

Túto úvahu píšem 18. apríla. Doteraz z Bruselu nezaznelo ani slovo v prospech ochrany životov. Najväčším problémom nie je viac ako 2 milióny nakazených a vyše 150 tisíc mŕtvych. Najväčším problémom je ochromená ekonomika...

Začal som túto úvahu slovami o finančnej cene života a premeny zdravia na tovar. Len pre zaujímavosť som si zalistoval na webe, či sa niečo o tom hovorí dnes. A našiel som: Cena ľudského života v SR je 332 144 €, Rakúšan má hodnotu 805 233 € a najdrahší sú Nemci – 1 186 839 €, aby som uviedol len pár príkladov. Mám pocit, že dosť ilustrujú dnešnú situáciu... Ešte sa pýtate, prečo sa v Bruseli nezaoberajú ochranou ľudí? Nie som sám, čo hovorí, že EÚ rovnako ako WHO v boji s COVID-19 zlyhali na celej čiare.

A ešte pár slov k demokracii: Ak ochrana osobných údajov a právo na voľný pohyb stoja nad záchranou životov – nechcem takú demokraciu. Ak tvrdé opatrenia na ochranu životov niekto považuje za návrat totality (SME, 9. 3.), tak takúto totalitu rešpektujem. V jej prospech hovoria počty nakazených a mŕtvych vo východných štátoch EÚ. ■

Pred revolúciou som robil v motoristickej rozhlasovej relácii Pozor, zákruta! Každý pondelok sme na výstrahu a ako výzvu k opatrnosti vysielali Nehody z víkendu.

Podklady sme dostávali z ministerstva vnútra.

Niekedy, začiatkom 80-tych rokov sa v nich objavil takýto údaj: Škody na majetku a životoch dosiahli toľko a toľko miliónov korún.

Náš šéf doslova ozelenel: „To máme vysieľať, koľko ľudských životov sa zmestí do milióna...?!“ A tento údaj zakázal vysieľať.

KRÍŽOVKA

„Zlé prekonávať dobrým, to nie je také ťažké,
ale ťažké je prekonávať...“ T. G. Masaryk

Autor: Peter Kailing	S výnimkou	Organická látka	Znoj	Podmienko- vá spojka	TAJNIČKA	POMÔCKY Elana, Nn, Ythan, Relé	Viera, česky	Poľské umelé vlákno	Bezcitník
Smeti					•	Skutočnosť, fakt Rusky áno			
Tropické dravé jaštery					•				
Pera (básn.)				Domáce zvieratá Zväzok salámy	•				
Elektrónvolt (skr.)			Žni! Podpis anonyma		•	Odporov. spojka El. prístroj			
Opravár					•		Atletic. klub (skr.) Spojka		
	Šľapaj, stúpaj	Neodpočívaj Ikra (čes.)			•			Mienila	Anglic. rieka
Sloven. jazyk (skr.)			Brlohy zvierat Kričanie		•				
Mimovoľ. nervové šklbnutie				P, fonet. Citoslov. (obdiv)	•		Ctená (skr.) Zvitok		
Opracuj dlátom					•	Šprint 1001 rímsky			
Vstrebávala, absorbovala					•				
Člna na Rýne				Mužské meno	•				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 3/2020.

Chudobní preukazujú bohatým dobré skutky tým, že im dávajú príležitosť robiť DOBRÉ SKUTKY.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:
svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 5. 2020. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).
Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.
Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 5/2020.

Stranu pripravil Peter Kailing

lemoncoaching

lemoncoaching.sk
#platformapomoci
#lemoncoaching

POĎME SA POROZPRÁVAŤ

LEMON COACHING

alebo **keď ti život dáva citróny, urob si limonádu.**

Naša spoločnosť sa ocitla v situácií, ktorú sme si nevedeli doteraz predstaviť.

Je však tu a my ju potrebujeme prijať a vysporiadať sa s ňou.

Novú situáciu musíme zvládať izolovane od rodiny a priateľov. Neistota, strach, pochybnosti, samota – obdobie, v ktorom sa nám rúca veľa osobných aj pracovných plánov. To všetko nahľadáva našu duševnú pohodu a duševné zdravie.

Projektom **LEMON COACHING** chceme prispieť k zvládnutiu tejto situácie tak, že prepojíme komunitu profesionálnych koučov (psychológov a terapeutov) s tými, ktorí ich/ našu pomoc aktuálne potrebujú. Sme pripravení pomôcť vám bez nároku na honorár. Spoločne budeme vašimi partnermi a sprievodcami na ceste k ľahšiemu životu počas týchto dní.

Pomôžeme vám nájsť zdroje vašej vnútornej sily a tiež hľadať to, čo je práve v tejto chvíli pre vás dôležité.

Nájdete nás na www.lemoncoaching.sk
a facebookovej stránke **Lemon coaching**.